ПАХТА ТЕРИМИНИ ҲАММА ЕРДА УЮШҚОҚЛИК БИЛАН БОШЛАЙЛИК!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 178 (2896). | Чоршанба, 9 сентябрь, 1964 йил. | БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

БОЛГАР ХАЛҚИГА ТАБРИК

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрущев ва СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян Болгариядаги Социалистик революциянинг 20 йиллиги муносабати билан Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Тодор Живковга ҳамда Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси президиумининг раиси Георгий Трайковга табрикнома юбордилар. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси президиумига, Министрлар Советига, қардош болгар халқига ва Болгария раҳбарларига самимий қутловлар ва энг яхши тилаклар йўлладилар.

Коммунизм қурилишининг улуғвор программасини амалга ошираётган совет кишилари, дейилади табрикномада, социалистик жамият қурилишида, мамлакат экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда эришилган ажойиб ютуқлар туфайли болгар халқининг дилида тўлиб тошган ҳаққоний ифтихор ва қувончхисларига батамом шерикдирлар. Болгар халқи бу ютуқларни халқ ҳокимияти йиллари мобайнида ўз синалган Коммунистик партияси раҳбарлигида қўлга киритди. Совет Иттифоқи ва Болгария халқларининг узоқ замонларда бунёдга келган дўстлиги ўтган 20 йил ичида узлуксиз мустаҳкамланди, ривожланди ва чинакам қардошларча дўстликка айланди.

Шонли миллий байрам кунида, дейилади табрикномада, барча совет кишиларининг ҳис-туйғуларини ифодалаб, Болгария Коммунистик партияси VIII съездининг қарорларини амалга оширишда, социалистик мамлакатларнинг бирлиги учун, тинчлик, социализм ва халқлар дўстлиги учун курашда сизларга ва бутун болгар халқига янги, зўр муваффақиятлар тилаймиз. (ТАСС).

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ УЧУН

«Оқ олтин»ни барвақт йиғиштириб олишда Охунбобоев номли колхознинг миришкор пахтакорлари йилига ҳам Ўрта Чирчиқ бошқармаси бўйича кўпгина хўжаликлардан ўзиб кетадилар. Мана, бу йил ҳам колхознинг чевар теримчилари қучоқларини дастлабки очилган «оқ олтин» билан тўлдирмоқдалар. Хирмонларга ғарам-ғарам пахта тўкилмоқда. Сиз суратда кўриб турган теримчи қизлар колхознинг 12-бригада аъзоларидан Нури Усмонова билан Фарида Ортиқовалардир. Улар мавсумда 10 тоннадан пахта териб беришга аҳд қилишган.

Суратда: бригада бошлиғи ўртоқ Абдураҳмон Абдукаримов Нури билан Фарида терган «оқ олтин»ни завқ билан кўздан кечирмоқда. Бригада даласида пахта қийғос очилиб берди.

М. Нуриддинов фотоси.

МИРИШКОРЛАР БРИГАДАСИДА

Тонг отмоқда. Ғўза баргларидаги биллур шудринг томчилари шафақда кумуш нуқралардек жилоланади. Дала кезиб юрган беором шабада пахтазор қўйнидан хуш бўйларни келтириб димоққа уради. Шу паллада тепалик ерга жойлашган шинам дала шийпонида бригадир Мурод Суяров «оқ олтин» даласига ўйчан нигоҳ қадаб турибди.

Бригадир нима ҳақдадир ўй суради. Балки баҳор совуқлари, апрель, май кезларидаги қаттиқ жалалар, унинг хаёлини банд этгандир. Барвақт тупроқ бағрига тушган чигитларнинг ёмғир нами заҳрида чириб кетганига ачинаётган бўлса бордир. Ахир ўшанда майдонларга қайта чигит экишга тўғри келди, ғўза кечки бўлиб қолди.

Мурод ака пастга тушиб шийпонга ёндош картада лўппи бўлиб очилган пахталарни кўриб қувониб кетди. Ахир қувонмай бўладими, бу бир йиллик меҳнатнинг дастлабки ҳосил нишонаси-ку. Кўп ўтмай кенг пахтазор колхозчилар билан гавжумлашиб кетди. Ҳамма ўзига юклатилган вазифани бажаришга киришди. Далани янгитдан меҳнат сурури тутди.

Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасидаги Калинин номли колхознинг миришкор пахтакор ўртоқ Мурод Суяров бошчилик қилаётган бригадасида ҳар кунги меҳнат эртаси ана шундай файзли бошланади. Бунинг боиси бор, албатта. Омилкорлар жонажон республикамиз юбилейи йилида 110 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан камида 24 центнердан «оқ олтин» ҳосили йиғиб-териб олишга қатъий бел боғлаганлар. Улар ўтган ғўза парвариши даврида ёмон меҳнат қилмадилар. Ҳар бир туп ғўза деҳқонларнинг меҳрига қониб серҳосил бўлиб ўсди. Қатор ораларига шу кунгача беш марта комплекс ишлов берилди. Ниҳоллар минерал ўғитларга тўйинтирилиб, зараркунандаларга қарши дориланди. Барча майдонлардаги ғўза қониб сув ичди.

Чеканка энг қулай агротехника муддатларида ўтказилди. Бу тадбир механизация ёрдамида амалга оширилди. Бригадада барча агротехника тадбирлари ўз вақти соатида беками-кўст амалга оширилаётганлиги туфайли ҳам ҳамма майдонларда баракали ҳосил тўпланмоқда.

Яқинда бригада даласида бўлган Сирдарё область пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари аҳил коллектив қўлга киритган ажойиб ютуқлардан беҳад хурсанд бўлдилар.

— Гектарларда 40 центнерни қоплай оладиган даражада мўл ҳосил бор, — деди шунда Сирдарё районидаги «Ленинград» колхозининг раиси ўртоқ Қ. Синдаров.

Бригада пахтакорлари эришилган ютуқлардан қаноатланиб қолмай, улкан «оқ олтин» хирмони учун курашни фидокорлик билан давом эттирмоқдалар. Улар шу билан бирга йиғим-терим мавсумига ҳам пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. «Зангори кема»лар ишга тўла шайлаб қўйилди. Бригаданинг бу йил 100 гектар майдондаги пахтаси машиналар ёрдамида териб олинади. Ҳосилнинг ҳаммаси тайёрлов пунктларига қопқанорсиз етказиб берилади.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.

ИЛҒОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон КП Тошкент қишлоқ область комитети ва область ижроия комитетида

Ўзбекистон КП Тошкент қишлоқ область комитети ва область ижроия комитети ишлаб чиқариш бошқармалари, совхоз ва колхозларда сабзавот, картошка, полиз экинлари, мева ва узум етиштириш ва давлатга сотиш (топшириш) бўйича илғорларга область партия комитети ва область ижроия комитети ишлаб чиқариш бошқармалари учун битта ва колхоз, совхозлар учун битта кўчма Қизил байроқни таъсис этишга қарор қилди.

Ишлаб чиқариш бошқармаларига кўчма Қизил байроқ билан бирга 300 сўмдан, механизаторлар ва бошқа мутахассисларни мукофотлаш учун колхоз, совхозларга 200 сўмдан пул мукофоти берилади.

Кўчма Қизил байроқ ва пул мукофотлари ҳар ўн кунлик иш якунларига қараб топширилади.

Сабзавот, полиз экинлари, картошка, мева ва узум етиштириш бўйича планини бажарган ва давлатга сотиш (топшириш)да яхши кўрсаткичларга эришган колхоз ва совхозларнинг номи область газеталари «Ҳурмат тахтаси»да қайд қилинади.

Тошкент қишлоқ область партия комитети ва область ижроия комитети қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармаси, «Садвин-консерв» область бошқармаси ҳамда область статистика бошқармаларининг 1964 йил август ойининг учинчи декадасида давлатга сабзавот, полиз экинлари, картошка, мева ва узум йиғиштириш ва давлатга сотиш якунлари ҳақидаги ахборотини кўриб чиқиб кўчма Қизил байроқни КАЛИНИН ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИГА беришга қарор қилдилар. (бошқарма бошлиғи М. УБАЙДУЛЛАЕВА, бошқарма партия комитетининг секретари Н. ҚИРҒИЗБОЕВ, комсомол комитетининг секретари У. ТЎХТАЕВ ўртоқлар). Бу бошқарма августнинг учинчи ўн кунлигида давлатга 8,8 процент миқдорида маҳсулот сотиб, йиллик планни 45,8 процент қилиб бажарган.

Кўчма Қизил байроқ Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «ЎЗБЕКИСТОН ССР 40 ЙИЛЛИГИ» колхозига берилди. (Колхоз раиси Т. МИРЗАЕВ, партия ташкилотининг секретари Б. ЖОНОНБЕКОВ, комсомол комитетининг секретари Т. УЛУҒБЕКОВА ўртоқлар). Бу колхоз августнинг учинчи декадасида давлатга 7,5 процент миқдорида сабзавот, полиз экинлари, картошка, мева ва узум сотиб, йиллик планни 114,1 процент қилиб бажарган.

Область партия комитети ва область ижроия комитети ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИнинг яхши ишлаганлигини қайд қилиб ўтди. (Бошқарма бошлиғи М. ҚОДИРОВ, партия комитетининг секретари И. И. ЛАДУШКИН, комсомол комитетининг секретари И. СУЛТОНОВ ўртоқлар). Шунингдек БЎКА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИнинг ҳам яхши ишлаганлиги қайд қилиб ўтилди. (бошқарма бошлиғи И. ЮНУСОВ, партия комитетининг секретари Т. РАЖАБОВ, комсомол комитетининг секретари Б. ПАЙШАНОВ ўртоқлар).

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИ

ЯНГИЙЎЛ, телефон орқали олинди. Биринчи чаноқдаги лўппи бўлиб очилган пахта киши дилига чексиз қувонч бағишлайди. Бу баракали ҳосил тўпланганидан дарак берувчи биринчи қалдирғочдир.

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасининг «Шарқ юлдузи» колхозидаги Ёқуб Сарибоев бошлиқ бригадада ана шундай қувончли воқеа содир бўлганига бир ҳафтадан ошди. Улар бодроқдек бодраб очилаётган «оқ олтин» дурдоналарини завқ-шавқ билан терабошладилар. Бригада далаларида пахтазор узра жавлон уриб юрган чевар теримчилар дастлабки «оқ олтин» хирмонларини бунёд этдилар.

Ёқуб Сарибоевнинг аҳил бригадаси аъзолари юбилей йилида 140 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 28 ўрнига 40 центнердан пахта ҳосили олиб, Ўзбекистон ССР ва Ўзкомпартиянинг шонли қирқ йиллик тўйига муносиб совға тайёрлаш учун жонбозлик кўрсатиб ишламоқдалар. Бригаданинг чевар теримчиларидан Минай Арстонбекова, Роҳатой Тошбекова, Райхон Юсуповалар пахта теришда ўз дугоналарига ўрнак бўлмоқдалар.

Шунингдек, бошқарманинг Ленин номли, «Интернационал» колхозларида ҳам пахта терими бошланиб кетди.

З. ҚУРТНЕЗИРОВ.

Тошкент қишлоқ область советининг сессияси

Кеча, Ўзбекистон давлат эстрада театри биносида Тошкент қишлоқ область Советининг IX чақириқ VI сессияси бўлиб ўтди. Сессия Тошкент областида «Ўзбекистон ССР колхоз ва совхозларида алмашлаб экишни жорий қилиш, ўзлаштириш ҳамда ерлардан тўғри фойдаланиш ҳақидаги Қонун»ни бажарилишининг бориши тўғрисидаги, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIII пленуми қарори белгилаган вазифалари асосида 1964 йилги пахта ҳосили йиғим-терими даврида область аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш ҳақидаги иккита масалани муҳокама қилди.

Биринчи масала юзасидан Тошкент қишлоқ область Совети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ **И. А. Ли**, иккинчи масала юзасидан Тошкент қишлоқ область Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Э. Т. Шайхов** доклад қилдилар.

Ҳар иккала доклад юзасидан қизғин музокаралар бўлди ва тегишли қарорлар қабул қилинди.

Сессияда Тошкент қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. А. Абдураззоқов** нутқ сўзлади.

Сессия тўғрисидаги батафсил ҳисоботни газетамизнинг навбатдаги сонида босамиз.

ТЎЙГА ТЎЁНА

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг шонли юбилейи нишонланадиган тарихий йилда Калинин бошқармаси азаматлари зўр ғайрат намуналарини кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Юбилей шарафига кўплаб дон, гўшт, сут, тухум, жун етиштириш учун бошланган социалистик мусобақа тобора қизғин тус олмоқда. Бошқарма хўжаликлари давлат омборларига 6100 тоннадан зиёд дон тўкдилар. Охунбобоев номли, Ленин номли, «Правда», «Партия XX съезди» колхозларининг фидокор ғаллакорлари суғориладиган ҳар гектар майдондан 30-35-40 центнер ва ундан ҳам ошириб сара дон етиштирдилар. «Правда» колхозининг Содиқ Султонов бошлиқ бригадаси ғаллакорлари ҳар гектар ердан 40 центнердан дон етиштириб, ажойиб меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар.

Яқинда бошқармадаги «Москва», Охунбобоев номли, «Ленинизм», «Партия XX съезди», Ленин номли, «Правда» колхозлари халқимизга кўплаб чорва маҳсулотлари топшириб, йиллик маррага етганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар. Бу хўжаликларда қорамол ва чўчқаларни бўрдоқига боқиб семиртириш тўғри ташкил этилганлигининг самараси бўлди. Эндиликда чорвачилик фермаларида дағал хашакларни химиявий усулда қайта ишлаш цехлари ташкил этилди. Натижада қорамолларни тўйимли, ширали озуқалар билан йил бўйи тўла таъминлаб бориш имконияти яратилди.

Охунбобоев номли колхоз чорвадорлари 1070 центнер, Ленин номли колхоз 1022 центнер, «Правда» колхози 1040 центнер, «Партия XX съезди» колхози 664 центнер, «Москва» колхози 501 центнер семиз гўштни меҳнаткашлар дастурхонига етказиб берди.

Бошқарма колхозларининг чорвадорлари давлатга гўшт сотиш йиллик планини анча ошириб бажардилар. Халқимизга 16030 центнер ўрнига 16045 центнер семиз гўшт етказиб берилди.

Илғор хўжаликларда сигирлардан сут соғиб олиш ва давлатга сут сотиш жадал бормоқда. «Келес» совхозининг фидокор сут соғувчилари ҳозиргача давлатга мўлжалдагидан 265 центнер кўп сут сотиб, йиллик планни 115 процентдан оширдилар. Куйбишев номли, С. Раҳимов номли, «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхозлари ва «Химик» совхозининг меҳнатсевар сут соғувчилари йиллик маррага жадал суръатлар билан яқинлашиб бормоқдалар. Улар шонли юбилейни ёруғ юз билан кутиб олиш мақсадида барча резерв ва имкониятларни ишга солмоқдалар.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

СОФИЯДА САМИМИЙ УЧРАШУВ

СОФИЯ, 8 сентябрь. (ТАСС). Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари БХР Министрлар Советининг Раиси Тодор Живков ва БХР Халқ мажлиси Президиумининг раиси Георгий Трайков кеча КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Л. И. Брежнев бошлиқ совет партия-ҳукумат делегациясини қабул қилдилар, деб хабар беради БТА агентлиги.

Қабул маросимида Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Боян Билгаранов, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Ватан фронти миллий кенгашининг раиси Енчо Стайков, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Живко Живков ҳамда Болгариянинг бошқа раҳбар арбоблари ҳозир бўлдилар.

Л. И. Брежнев делегация аъзолари номидан Т. Живковга, Г. Трайковга ва Болгариянинг бошқа раҳбарларига, бутун қардош болгар халқига социализм қурилишида янгидан-янги муваффақиятлар тилади.

Тодор Живков табрикка жавобан, болгар халқи қардошларча мустаҳкам болгар-совет дўстлигини янада кучайтиришга қатъий интилаётганлигини билдирди.

Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан болгар ўртоқларга эсдалик совғалар топширди.

Учрашув ғоят самимий ва дўстона вазиятда ўтди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Туркиянинг найранги

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Туркия «Греция игвогарлик билан ҳарбий чоралар кўрмоқда» деган важ келтириб, Хавфсизлик Кенгашини чақиришни талаб қилди. Бу ерда Туркиянинг бу талабини Грециянинг ташаббусини пучга чиқариш мақсадида қилинган ҳаракат, деб ҳисобламоқдалар, чунки бундан бир кун олдин Греция Туркия маъмурларининг Туркияда яшовчи грекларни чет мамлакатларга ҳайдаб чиқараётганлиги натижасида вужудга келган хатарли аҳволни кўриб чиқмоқ учун Хавфсизлик Кенгашини чақиришни илтимос қилган эди. Греция ва Туркиянинг илтимосларига биноан, Хавфсизлик Кенгашининг қачон чақирилиши ҳали аниқланганича йўқ. Дастлаб, 9 сентябрь чоршанба куни Хавфсизлик Кенгаши Малайзиянинг Индонезия устидан қилган шикоятини кўриб чиқиш учун тўпланади.

МАО ЦЗЭ-ДУННИНГ СУҲБАТИ ТЎҒРИСИДА ИКЭДАНИНГ АЙТГАНЛАРИ

БОНН, (ТАСС). Ғарбий Германиядаги «Шпигель» журналининг мухбири Япония бош министри билан суҳбатлашиб, унга Курил оролларини Японияга топшириш «зарурлиги» тўғрисида Мао Цзэ-дуннинг айтган гапларига Япония ҳукуматининг бошлиғи қандай қарайди, деб савол берганида, Икэда бу саволга, биз ҳеч қачон Хитойга территория масаласида ёрдам сўраб мурожаат қилмоқчи эмасмиз, деб жавоб берди.

Территориялар проблемасига ҳеч бир алоқаси бўлмаган Пекин эмас, балки Совет Иттифоқи ва Япония бу масала билан шуғулланишлари лозим. Биз, деди бош министр, проблемани ўз манфаатларимиз нуқтаи назаридан ҳал қилишга уриниб кўрмоқчимиз ва бу ишда ёрдам сўраб. Хитойга асло мурожаат қилмоқчи эмасмиз.

Япония бош министрининг суҳбати «Шпигель» журналида эълон қилинган.

Африка бирлиги ташкилоти Министрлар Советининг сессиясида

АДДИС-АБЕБА, 8 сентябрь. (ТАСС). Африка бирлиги ташкилоти Министрлар Советининг фавқулодда сессияси Конгодаги вазият ҳамда Конго проблемасини ҳал этиш йўллари тўғрисида маслаҳатлашишни давом эттирмоқда. Африка мамлакатларининг вакиллари Конгода вазият жиддий эканлигини уқтириб ўтдилар. Делегатлар Конго ишларига ажнабийларнинг аралашувига қарши чиқдилар.

Сессиянинг кечқурунги мажлисида бир қанча резолюциялар киритилди. Гана, Кения, Тунис Мали, Нигерия, Марказий Африка Республикаси, Танганьика ва Занжибар Бирлашган Республикаси вакилларидан иборат резолюция лойиҳаларини ишлаб чиқувчи комиссия сайланди.

ҲИНДИСТОН ПАРЛАМЕНТИ СЕССИЯСИДА

ДЕҲЛИ, (ТАСС). Бу ерда Ҳиндистон парламентининг навбатдаги сессияси бошланди. Бу сессия Ҳиндистон бош министри Жавахарлал Неру вафотидан кейин ўтказилган биринчи сессия бўлиб, Л. Б. Шастри бошчилигидаги ҳукумат учун ҳам биринчи сессиядир.

Шу сессияда муҳокама қилинадиган энг муҳим масалалар орасида кенг истеъмол қилинадиган маҳсулотлар нархининг ўсганлиги, умуман ҳукуматнинг иқтисодий сиёсати, Ҳиндистоннинг ўз қўшнилари билан муносабатига доир масалалар бор.

Журналистларнинг халқаро бирдамлик куни

Кеча Тошкент шаҳар журналистлари Журналистларнинг халқаро бирдамлик кунини нишонладилар. Бу кунга бағишланиб ўтказилган йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети радио эшиттириш ва телевидение Давлат комитети раиси ўртоқ У. Е. Иброҳимов доклад қилди. Докладчи тинчлик учун, давлатлар ўртасида тинч-тотув яшаш сиёсатини амалга ошириш учун курашда журналистларнинг роли ҳақида сўзлади.

Журналистлар йиғилишида «Правда Востока» газетасининг бўлим мудири Ч. Абаев, «Совет Ўзбекистони» газетасининг бўлим мудири Ҳ. Нуриддинов, «Тошкент ҳақиқати» газетасининг бўлим мудири Т. Нажмиддинов, «Ташкентская правда» газетасининг адабий ходими В. Семенов ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб чет эл прогрессив журналистлари билан бирдамликлари, интернационал алоқаларни бундан буён мустаҳкамлашга тайёр эканликлари ҳақида гапирдилар.

БИР АСРГА ТЕНГ ЙИГИРМА ЙИЛ

9 СЕНТЯБРЬ—болгар халқи тарихида энг порлоқ ва буюк саналардан биридир. Бундан йигирма йил муқаддам, 1944 йилда, шонли Совет Армияси барча фронтларда гитлерчиларни тор-мор қилаётган бир пайтда болгар ишчилар синфи, меҳнаткаш деҳқонлари ва бошқа демократик кучлар ватан фронтига бирлашиб, коммунистик партия раҳбарлигида қуролли қўзғолон кўтардилар. Шунда қуллик занжирлари парчаланиб, халқ ҳокимияти ўрнатилди. Болгария тарихий тараққиётнинг янги даврига ўтиб олган ўша кундан бери йигирма йил ўтди. Шу йиллар мобайнида озод халқ социализм қуриш йўлида катта тарихий ғалабаларни қўлга киритди. Биз шонли байрам муносабати билан Тошкент областининг мусобақадоши бўлган Хасково областига ушбу саҳифани бағишладик.

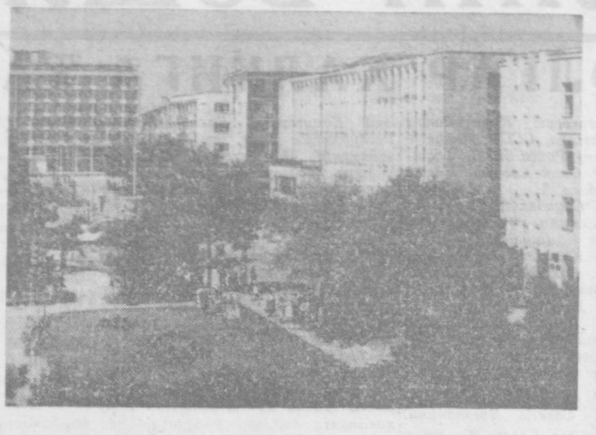

Халқ ҳокимияти йилларида Хасково округининг шаҳар ва қишлоқлари жуда ободонлашиб, гуллаб-яшнади. Янги-янги бинолар қад кўтарди, обод кўчалар ва хиёбонлар бунёд этилди. Сиз чапдаги суратда Хасково шаҳрининг марказини кўриб турибсиз.

Округнинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ҳам 20 йил мобайнида тўхтовсиз ривожланиб, катта ютуқларни қўлга киритди. Қишлоқ хўжалик кооперативлари маҳсулот етиштиришда машиналардан борган сари кенг фойдаланмоқдалар. Ўртадаги суратда қишлоқ хўжалик экинларига механизация ёрдами билан ишлов бериш тасвирланган. Ўнгдаги суратда эса машиналар ёрдамида парвариш қилинган тамаки плантацияси.

БУЮК ИСТИҚБОЛ САРИ

Бугун бутун болгар халқи улуғ байрамни — 9-сентябрь кунини тантанали равишда нишонлайди. Бундан 20 йил муқаддам шу куни Болгарияда немис фашистларига қарши катта қўзғолон кўтарилди. Ҳокимият халқ қўлига ўтди. 20 йил — тарихий жиҳатдан жуда ҳам қисқа бир давр, лекин ана шу вақт ичида Болгарияда буюк ўзгаришлар амалга оширилди. Эндиликда биз социализм қурмоқдамиз. Буларнинг ҳаммаси халқимизнинг эксплуататорларга қарши, Коммунистик партия раҳбарлигида капитализм ва фашизмга қарши курашининг, улуғ Совет Иттифоқи ва бошқа қардош социалистик мамлакатлар билан дўстона ҳамкорликнинг натижасидир.

Халқимиз ўтган 20 йил ичида экономика, қишлоқ хўжалиги, маданият соҳаларида катта муваффақиятларга эришди. Болгария қолоқ аграр мамлакатдан саноати ривожланган, энг замонавий машиналар билан қуролланган қишлоқ хўжалиги, илғор илм-фан, санъат ва маданият республикасига айланди.

Буларнинг ҳаммаси барча болгар меҳнаткашлари, шу жумладан бизнинг Хасково округи кишилари қалбини шодлик ва фахрланиш туйғуси билан тўлдиради.

Илгари Хасково округи мамлакатнинг иқтисодий жиҳатдан энг қолоқ районларидан бири эди. Унинг саноати майда ҳунармандчилик корхоналари ва устахоналаридан иборат бўлиб, улар Хасково, Харманли, Раковский (ҳозирги Димитровград) ва Свиленград шаҳарларида жойлашган эди. Ундан ташқари бу ерда бир неча тамаки ишлаб чиқарадиган корхона, кичик тўқимачилик, чинни фабрикалари ва мой заводлари мавжуд эди. Ишчилар оғир шароитда меҳнат қилиб, бир амаллаб кун кўрар эдилар. Тамаки корхоналарида ишлайдиган ишчиларнинг аҳволи айниқса оғир бўлган.

1944 йилнинг 9 сентябрь куни болгар халқига бахт-саодат келтирди, у ўз мамлакатининг чинакам хўжайини бўлиб қолди.

Халқимизнинг буюк устози Георгий Димитров бошчилигидаги Коммунистлар партияси ўзининг тарихий V съездида мамлакатни индустрлаш ва электрлаштириш планини ишлаб чиқди. Бу планнинг тўла амалга оширилиши туфайли Хасково округи йирик саноат марказига айланди. У мамлакатда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш бўйича ҳозир 6-ўринни эгаллайди. Бу ерда совет халқининг ёрдами туфайли қатор йирик корхоналар вужудга келди. Димитровградда химия комбинати, «Вулқон» цемент комбинати, «Маджарово» саноат комплекси, «Марбас» давлат корхонаси қад кўтарди.

Димитровград шаҳри — бизнинг илғор социалистик шаҳримиз, фахримиз ҳисобланади. Уни асосан ёшлар бунёдга келтирди. Атиги бир неча йил ичида уларнинг ажойиб меҳнати туфайли химия комбинати корпуслари қад кўтарди. Аввалги кичик-кичик қишлоқлар ўрнида янги бир шаҳар қурилди. Эндиликда комбинат энг янги машиналар билан жиҳозланган йирик корхонага айланди. Ўтган йили унда 250 минг тоннадан ортиқ азот ўғитлари, 140 минг тоннадан ортиқ олтин гугурт кислотаси ва 414 минг тонна фосфор ўғитлари, ҳаммаси бўлиб 32 хил кимёвий маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Мариш тошкўмир ҳавзаси илгари капиталистларнинг хусусий мулки эди. Шахтёрлар жуда оғир шароитда меҳнат қилар эдилар. Уларнинг меҳнати ҳам техника йўқлиги туфайли унумсиз бўлган. Эндиликда унинг ўрнида ҳозирги замон йирик корхонаси — «Марбас» вужудга келган. Ўтган йили бу ерда 2 ярим миллион тоннага яқин кўмир қазиб чиқарилди. Бу 1939 йилда бутун Болгарияда қазиб олинган тошкўмир миқдоридан ҳам ортиқ демакдир.

«Вулқон» цемент комбинати ҳам мамлакат қурилишлари учун хомашё етказиб берадиган катта корхонадир. Бу ерда ҳар йили 555 минг тонна цемент ишлаб чиқарилади. Бу бутун Болгарияда ишлаб чиқариладиган цементнинг тўртдан бир қисмидир. 1965 йилда эса завод 740 минг тонна цемент ишлаб чиқарадиган бўлади. «Еш гвардия», «Свила», «Ипак», «Маргарит Гогов» сингари фабрикаларимизда эса ранг-баранг ип ва ипак газламалар тўқилади. Ҳозирда фақат бизнинг округимиздагина 1939 йилда бутун Болгарияда ҳосил қилинган электр қувватига нисбатан икки баравар кўп қувват ҳосил қилинади. Хасковода жойлашган 4 та электростанция ҳар йили 588 минг киловатт соат электр энергияси ишлаб чиқаради. Социализмнинг буюк афзалликларини намойиш қилувчи бундан ҳам ёрқинроқ мисол бўлиши мумкинми, ахир?

Хасково экономикасининг истиқболи янада порлоқ. Саноатни ривожлантиришнинг 20 йилга мўлжалланган бош перспективаси бўйича округда катта тўқимачилик комбинати қурилади. Бу фақат Болгариядагина эмас, балки бутун Европада энг йирик корхона бўлади. Келгусида янги саноат объектлари, масалан химия асбоб-ускуналари ишлаб чиқарадиган завод қурилади.

Болгариянинг қишлоқ хўжалиги ҳам тобора юксак марраларни эгалламоқда, у замонавий машина ва асбоб-ускуналар билан қуролланмоқда. Бизнинг округимизда асосан пахта ва тамаки етиштирилади. Мамлакат капиталистик зулмдан озод қилинмасдан бурун қишлоқ хўжалиги якка хўжалик тартибида ривожланган эди. Деҳқонларимиз ота-боболаридан қолган оддий омоч ёки плугдан бошқа қуролни билмаган. Болгария социализм йўлига қадам қўйган дастлабки йилларданоқ қишлоқ хўжалигини кооператив асосида қайта қуриш бошланди. Болгар деҳқонлари Совет Иттифоқи колхозчиларидан ўрнак олиб кооператив хўжаликларга бирлаша бошладилар. Эндиликда округимизда ана шундай 56 та хўжалик бўлиб, уларга 40 мингга яқин оила бирлашган. Умумий ер майдонимиз эса бир ярим миллион декарга яқиндир. Биз қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва интенсивлаш соҳасида катта ютуқларни қўлга киритдик.

Асосий экинимиз пахта. Бизда 13 минг гектарга яқин майдонга пахта экилиб, ҳар йили 9-10 минг тонна «оқ олтин» етиштирилади. Бу соҳада биз ўзбек пахтакорларидан намуна олиб ишлаётирмиз. Хасково округи билан Тошкент области пахтакорлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик мамлакатимиз халқлари ўртасидаги бузилмас қардошликнинг ёрқин тимсоли бўлаолади. Мана бир неча йилдирки, округимиз пахтакорлари Тошкент областининг миришкор пахта усталари тажрибасини ўрганиб, уни бизнинг шароитимизда амалга ошираяптилар. Эндиликда Хасково округининг пахтакорлари суғориладиган ерларнинг ҳар гектаридан 20-25 центнердан пахта ҳосили олиш учун курашмоқдалар. Пахта етиштириш ва айниқса уни йиғиб-териб олиш жуда катта меҳнат талаб қилади. Шунинг учун ҳам пахтачиликни механизациялаш соҳасида ўзбек деҳқонлари эришган муваффақиятлар бизларни жуда қувонтиради. Болгар пахтакорлари бу соҳада ҳам ўзбекистонлик ҳамкасбларидан намуна оладилар.

Кооператив хўжаликларимз пахтадан кейин иккинчи ўринда турадиган тамаки етиштириш соҳасида ҳам кўпгина муваффақиятларга эришдилар. Бунда замонавий машиналардан фойдаланиш туфайли йил сайин тобора кўпроқ тамаки ҳосили олинмоқда. Масалан ўтган йили 58 минг декар майдонда тамаки йиғиштириб олинган бўлса, бу йил 120 минг декардан ортиқ майдонда ҳосил етиштирилди. Тамаки етиштирадиган кооператив хўжаликларда хотин-қизларимиз асосий роль ўйнайдилар. 1944 йил уларга ҳам озодлик, тенг ҳуқуқлилик келтирди. Ҳозирги кунда улар социализм қуриш ишида барча меҳнаткашлар билан бир қаторда одим ташлаб бораётирлар. Кейинги тўрт йил ичида табиий шароитларнинг ноқулай келишига қарамай, округда 10 минг тонна тамаки етиштирилди. Мамлакатимизда шунингдек, чорвачилик, гўшт, сут, жун ва тухум етиштириш соҳаларида ҳам катта муваффақиятларга эришилди.

Инсон, унинг фаровонлиги тўғрисида ғамхўрлик — бу партиямизнинг бош мақсадидир. Фақат социализмгина болгар халқининг моддий ва маданий турмуш даражасини мисли кўрилмаган даражада ўсишига олиб келди. Ўтган 20 йил мобайнида мамлакатимизда халқ хўжалигининг тинмай ривожланиши бунга кенг имкон берди. Хасково округининг меҳнаткашлари ҳаётида ҳам буни яққол кўриш мумкин. 1958-1963 йиллар мобайнида 10 ярим минг квартирага эга бўлган уй-жой кварталлари қурилди. Янги қишлоқ поселкалари, кенг проспектлар бунёдга келди. Меҳнаткашларнинг реал даромадлари анча кўпайди. Кейинги беш йил мобайнида соғлиқни сақлаш ишларига ажратилган давлат маблағларининг миқдори эса бир ярим баравар кўпайди, меҳнаткашларнинг иш ҳақи бир неча марта оширилди, ишчи-хизматчи ва кооператорларга қариган вақтда давлат томонидан пенсиялар тўланмоқда. Буларнинг ҳаммаси Болгария коммунистик партияси ва халқ ҳукуматининг катта ғамхўрлигидан, социализмнинг буюк афзалликларидан далолат беради.

Социализм — бу болгар халқининг орзуси, унинг буюк идеалидир. Минглаб қаҳрамонларимиз бу орзу йўлида синфий жангда қурбон бўлдилар. Эндиликда уларнинг ҳамма орзу-умидлари рўёбга чиқмоқда, чин ҳақиқатга айланмоқда. Социализм туфайли янги гўзал шаҳар ва қишлоқлар бунёдга келди. Гигант корхоналар, кооперативлар вужудга келди. Социализм халқимизнинг ҳаётини фаровон қилди. Эндиликда Болгария социалистик мамлакатлар қаторидан муносиб ўрин олди.

Болгар халқи буюк истиқбол сари бормоқда. Унинг эртанги куни бугунгидан ҳам порлоқ бўлади. Чунки биз Коммунистик партия раҳбарлигида миллионларнинг орзу-умиди бўлган социализм йўлидан бормоқдамиз.

Г. КОРЦАНОВ,
Болгария коммунистик партияси Хасково округ комитетининг биринчи секретари.

ЮКСАЛИШ РАҚАМЛАРИ

САНОАТ

◆ Болгария Халқ Республикаси саноат маҳсулотининг ялпи ҳажми 1963 йилда 1939 йилга нисбатан тахминан 17 марта кўпайди. Ҳозир 18 ишчи кунида бутун 1939 йил мобайнида ишлаб чиқарилганига тенг келадиган саноат маҳсулоти тайёрланмоқда.

◆ Республикада ҳозирги замон металлургияси яратилган. Креминковск металлургия комбинати ишга туширилгач, Болгария ҳар йили 5 миллион тонна темир рудаси, 3900 минг тонна чўян, 4 миллион тонна пўлат, 3455 минг тонна прокат ва 500 минг тонна барит тайёрлайдиган бўлади. Республика аҳоли жон бошига ҳисоблаганда Туркия ва Грецияга қараганда ўн баравар кўп пўлат ишлаб чиқаришга эришади.

◆ 1939 йилга келиб мамлакатда ҳаммаси бўлиб 458 шаҳар ва қишлоқ электрлаштирилган эди. 1963 йилда эса электрлаштирилган шаҳар ва қишлоқлар сони 4673 га етди. Республика Туркия ва Греция биргаликда ҳосил қилаётганига тахминан баравар келадиган даражада электр энергия ишлаб чиқармоқда.

◆ Болгария Халқ Республикаси 92 мамлакат билан савдо қилади. Фақат 1963 йилнинг ўзида Болгария машиналари Европа, Осиё, Африка ва Жанубий Америкадаги 42 мамлакатга жўнатилди. Машиналар экспорт қилиш 1963 йилга келиб 1953 йилга нисбатан 62 марта ўсди.

Янги Болгарияни қураётганлар

1944 йил сентябри Болгарияга бахт саодат келтирди. Болгар халқи енг шимариб янги ҳаёт қуришга киришди. Илгари қолоқ ўлкада янги корхоналар, электростанциялар, йўллар қурилди. Қишлоқларда ҳаёт қайнади.

Мана, ўша вақтдан бери йигирма йил ўтди. Бутун халқнинг ташаббуси, куч ғайрати социализм қуришга қаратилган.

Болгария Коммунистик партиясининг Марказий Комитети шонли юбилейни меҳнатда янги жасоратлар билан кутиб олишга даъват қилди. Бу чақириққа Хасково ҳам «лаббай» деб жавоб берди.

Димитровград химия комбинати пландан ташқари 750 минг лев миқдорида маҳсулот ишлаб чиқаришга, шахтёрлар 5 июлгача қўшимча 115 минг тонна тошкўмир қазишга, энергетиклар ўз планларини Ғалаба куни арафасида бажаришга қатъий аҳд қилишди.

Болгар қишлоқларида ҳам иш қизғин. Кооперативчилар планга қўшимча равишда 720 тонна тамаки етиштириш учун кураш бошлашган.

Болгар меҳнаткашининг айтган сўзи — отилган ўқ. Унинг сўзи билан иши бир. Мана фикримизнинг далили: химия комбинати ўз йиллик мажбуриятини атиги олти ой ичида бажариб қўйди. Дунёда биринчи саноат мазут асосида ишлайдиган генератор ишга туширилди. Мариш кўмир ҳавзасида Болгарияда биринчи шахта транспортери яратилди. Округ меҳнаткашлари эса ярим йиллик планни 20 июлда бажардилар. Нақадар ажойиб ишлар, ажойиб кишилар улар!

К. КРЕСТЕВ.

ТЕХНИКА ОҒИРИМИЗНИ ЕНГИЛ ҚИЛМОҚДА

Тамаки етиштиришни механизациялаш ташаббускорлари бўлган Кривополе қишлоғи кооператорларининг довруғи бутун мамлакатга ёйилди. Хўжаликда тамаки кўчатларини экиш тўла механизациялаштирилган. Шунинг натижасида 3 минг киши-кун иқтисод қилинди. Машинадан кенг фойдаланиш кооператив аъзоларига катта иқтисодий фойда келтирмоқда.

Хасково шаҳридаги «Молодая гвардия» давлат машинасозлик заводида ишлаб чиқарилган СРН—5—2 маркали машина юксак иш унуми билан ажралиб туради. Кривополе хўжалигида ана шундай машиналардан 6 таси ишлатилади. Бу машиналарни қўлланиш меҳнат унумдорлигини уч-тўрт баравар оширди. Тамаки кўчатларини экишда механизацияни жорий қилиш 22 минг лев иқтисодий фойда берди.

Кооператорлар келгуси йилда 2 минг гектар ерга тамаки кўчатини машина ёрдамида экишга қарор қилдилар. Машинадан фойда кўрган кривополчилар тамаки етиштиришдаги бошқа иш процессларини ҳам механизациялаш резервларини қидира бошладилар. Ижодий изланиш натижасида тамакини йиғиб олиш ҳам тўла механизациялаштирилди.

Бундан ташқари кооперативда маккажўхори етиштиришни ҳам комплекс механизациялашга эришилди. Бунда кривополчиларга Тошкент областининг машҳур маккажўхорикори, новатор деҳқон Любовь Линнинг бой тажрибаси катта ёрдам берди.

Хўжаликда узум ва ҳўл мева етиштиришни кўпайтиришга ҳам катта эътибор берилаётир. Масалан токзорлар 600 декардан 1519 декарга кенгайтирилди. Токзорларни парвариш қиладиган кишилар сони эса илгаригисича қолаверди. Бундай ютуққа механизация шарофати туфайли эришилди. Кривополе кооперативида чорвачилик ҳам яхши ривожланган. Фермалар электрлаштирилган, ҳаммасида водопровод бор.

Қишлоқ хўжалигини социалистик усулда юритиш афзалликларидан тўла фойдаланишга ҳаракат қилаётган кооператив аъзолари келгуси йилда ишлаб чиқариш процессларига механизацияни янада кенг жорий қилиш йўли билан 56 минг лев фойда кўришни мўлжалламоқдалар.

Механизация—деҳқонлар оғирини енгил қилувчи техника болгар қишлоғига дадил қадамлар билан кириб келаётир.

Деян ЗАРЕВ.

ЮКСАЛИШ РАҚАМЛАРИ

◆ Фақат сўнгги беш йил мобайнида Болгария шаҳарларида 18 минг квартира, қишлоқларда 28500 турар жойлар, 8200 болалар боғчаси ва яслилари биноси, 17400 ўқувчига мўлжалланган мактаблар, 1600 койкали касалхоналар, 6900 ўринли дам олиш уйлари ва бошқа жамоат бинолари қад кўтарди.

◆ Сўнгги ўн йил ичида халқ Болгариясида маориф ва маданиятни ривожлантиришга маблағ сарфлаш икки марта, соғлиқни сақлаш ва социал-таъминот харажатлари эса 4 мартадан зиёд кўпайди.

◆ Республика халқ хўжалигида ўрта ва олий маълумотга эга бўлган 300 мингдан ортиқ мутахассис ишлаб турибди. Шулардан 85 проценти 1944 йилдан кейин маълумот олганлар.

Болгарияда халқ ҳокимияти йилларида саноатнинг янги тармоғи — химия саноати барпо этилди ва у тез суръатлар билан ривожланмоқда. Халқ ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ Марици дарёси водийсида Димитровград (Хасково округи) химия комбинати қад кўтарди. Ҳозир бу комбинат мамлакат қишлоқ хўжалиги учун кўплаб азот ва фосфор ўғитлари етказиб бермоқда. Суратда: Димитровград химия комбинати.

ДЎСТЛИК ЖАМИЯТИНИНГ ОБЛАСТЬ БЎЛИМИ

7 сентябрда чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятида таъсис этувчилар — Тошкент области жамоат ташкилотлари вакиллари, фан ва маданият арбоблари, саноат ва қишлоқ хўжалик ходимларининг совет-болгар дўстлиги жамиятининг Тошкент область бўлимини тузишга бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

Тошкент қишлоқ область партия комитетининг секретари Х. Р. Мусахонова Болгария Халқ Республикасининг 20 йиллиги ҳамда Ўзбекистон ва Болгария халқлари ўртасидаги дўстона алоқаларнинг ривожланиши тўғрисида доклад қилди.

Бўлим правлениеси составига таниқли олимлар, санъат арбоблари, колхоз даланинг донгдор соҳибкорлари, саноат новаторлари — СССР халқ артисти М. Турғунбоева, Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатининг флотатори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Воспитанникова, В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводи завод комитетининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Х. Ғаниев, тарих фанлари доктори Р. Аминова, Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги К. Маркс номли колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ғ. Абдуллаев, «Чиноз» совхозининг директори К. Аъзамов ва бошқалар сайланди.

Тошкент халқ хўжалиги институтининг доценти, иқтисод фанлари кандидати Ф. Ғ. Мукминов правлениенинг раиси қилиб сайланди. (ЎзТАГ).

ЮКСАЛИШ РАҚАМЛАРИ

ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИ

◆ Болгария қишлоқ хўжалиги революция ғалаба қилгунгача бўлган даврга нисбатан ҳозир тахминан 90 процент кўп экин маҳсулотлари етиштирмоқда. Чорвачилик маҳсулотлари эса ҳажми 50 процентдан зиёд кўпайди.

◆ Буржуазия ҳокимлик қилган 65 йил мобайнида Болгарияда тахминан 37 минг гектар ерни суғора оладиган ирригация системалари барпо этилган эди. 1963 йилда эса суғориладиган ерлар майдони 950 минг гектарга етди.

◆ Ҳозир Болгария далаларида 50 мингга яқин трактор (15 от кучига эга бўлган), 10 мингдан ортиқ комбайн ва минглаб бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб турибди.

ХАЛҚ ТАЛАНТЛАРИ

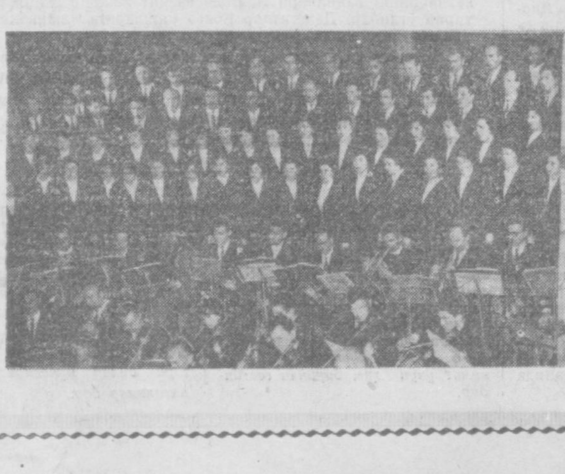

Хасково округининг меҳнатсевар кишилари санъатни ҳам яхши кўришади. Қўшиқ ва куй уларнинг содиқ йўлдоши, меҳнат ва ҳаёт кўмакдоши. «Маданият ва санъат» округ бўлими коллективи ва бошқа жамоат ташкилотларининг ғайрат-ташаббуси ҳамда Болгария Коммунистик партияси округ комитетининг раҳбарлигида халқ талантларини тарбиялаш ва улар сафини кўпайтириш соҳасида муҳим тадбирлар кўрилди. Округда ҳозир 17 мингга яқин санъат мухлисларини ўзига бирлаштирган 790 та ҳаваскорлар коллективи бор.

Бадиий ҳаваскорлик меҳнаткашларнинг ўсиб бораётган маданий эҳтиёжлари даражасида бўлиши учун тўгаракларнинг бадиий ва ғоявий жиҳатдан ўсиши ва уларнинг санъати профессионал артистлар маҳорати даражасига етишига катта эътибор берилаётир.

Хасково, Димитровград, Харманли, Морица ва бошқа шаҳарлар ҳамда қишлоқларда ўтказилган район кўриклари ҳаваскорлар санъатининг катта кўригига, халқ талантларининг завқли байрамига айланди. Катта ва пухта тайёргарликдан сўнг бу округдан Стара Загорада бўлган зонал кўригига ҳаваскор артистларнинг энг катта группаси юборилди. Улар округ шарафини муносиб равишда оқладилар. Округнинг 13 коллективи зонал кўрикнинг ғолиби бўлди. Кўрикнинг София шаҳрида ўтказилган якунловчи қисмида Хасково шаҳридан 900 ҳаваскор артист қатнашди. Улардан 21 киши лауреат унвонини, яъни учта олтин, бешта кумуш ва ўнучта бронза медали олди.

Юқорида келтирилган фактлар социализм халқ талантлари ва ижодий ташаббуснинг барқ уриб ривожланиши учун нақадар катта имкониятлар яратишини кўрсатувчи ёрқин далиллардир.

Суратда: 1 иккинчи республика фестивалининг лауреати «Марбас» (Димитровград) шахтасининг ансамбли.

2· Бронза медали олган ҳаваскор аккордиончи Делчо Панев (Хасково).

ДЕҲҚОНЛАР ТОРТИҒИ

Мана бу суратда сут соғувчи Дилбар Абдуллаева (чапда) Дилором Зиёдова ўртоқларни кўриб турибсиз.

Бу йил юртимизда улуғ тўй, катта тантана. Жонажон республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 40 йиллик юбилейи нишонланади. Катта тўйга муносиб тўёна билан бор, дейди халқимиз. Бу доно гапни дилларига маҳкам тугиб олган Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги Карл Маркс номли колхозининг азамат деҳқонлари бутун эл қатори бу улуғ айёмга муносиб тухфалар билан бориш учун курашиб, йил бошидан меҳнат фронтида халол тер тўкиб меҳнат қилмоқдалар. Хўжаликнинг ҳар бир аъзоси ўзига юклатилган вазифани шараф билан ўринлаб, коллективнинг умумий муваффақиятига самарали ҳиссасини қўшмоқда. Ғайрат ва ҳамжиҳатлик билан ишлаш яхши натижалар бермоқда. Хўжалик катта ютуқларга эришмоқда.

Ҳозир сабзавотчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Уларнинг манглай тери билан етиштирилаётган сабзавот ва полиз экинлари ғарқ пишган. Тўкинчилик. Қайси пайкални ораламанг деҳқон меҳнатининг бой самарасини кўрасиз. Тупларини безаган лоларанг, ҳар бири 150—200 граммдан ошиқ келадиган помидори, пушталарни қоплаган палаклар орасидан ўзини кўз-кўз қилаётган, шарбатга тўлиб пишган «Қизил уруғ», «Чўғирлар», ток сўриларини эккан йирик узум бошлари ва мева боғларидаги шовул-шовул ҳосил кўзни қувонтиради.

Ҳозир далада ҳам, боғда ҳам хирмон ҳаракати. Пишиб етилган сабзавотлар, полиз экинлари ҳамда турли-туман мевалар пешма-пеш йиғиб олинмоқда. Далада иш қизғин. Бир картада картошка қазилмоқда, катта-катта уюмлар кўзга ташланади. Иккинчи картада эса қиз-жувонлар қўлларида челак помидор теришаяпти.

Шаҳар меҳнаткашларига ҳозирга қадар 1795 тоннадан зиёд турли маҳсулотлар жўнатилди. Кунда йўлда картошка ва сабзавот маҳсулотлари ортиб шаҳарга кетаётган колхоз юк машиналарини учратасиз.

ШОГИРДЛАР ЎЗАМАН ДЕЙДИ

Чорвадорлар ҳам сабзавоткорлардан сира қолишмайди. Улар колхоз сут булоғини сербарака қилиш учун астойдил курашмоқдалар. Ватанга кўплаб семиз гўшт етказиб бермоқдалар. Ўз касбининг моҳир усталари шу кунгача давлатга пландаги 800 центнер ўрнига 806 центнер гўшт сотиб, йиллик планларини ошириб бажаришди. Тухум сотиш юзасидан олинган вазифа ҳам муваффақиятли адо этилди. Тайёрлов пунктларига 132 минг 599 дона тухум етказиб берилди.

Колхоз фермасида меҳнат кўтаринкилиги ҳукмрон. Бу ерда меҳнат қилаётган азаматларнинг қўли-қўлига тегмайди. Биров сут соғаяпти, биров охирларга ем солиш билан овора. Бошқа бир киши яқиндаги пичан ғарамидан хашак ташиш билан банд.

Сут соғувчиларнинг эпчил ҳаракатларига разм солсиз. Ҳаммалари жони-дилдан меҳнат қилишяпти. Бирини биридан камсита олмайсиз. Ким устоз-у, ким шогирд билиб бўлмайди. Мана, сут соғувчи қизлар Раҳима Исматова, Дилором Зиётова, Меҳри Аширматова ва Дилбар Абдуллаевалар қуюқ сутга лиммо-лим тўлган бидонларни бир четга келтириб териб қўйишаяпти. Дугоналар ферма даргоҳига яқингинада келишган. Лекин тез орада моҳир сут соғувчилар бўлиб етишди. Бунда албатта уларнинг устозлари, илғор сут соғувчилар Озода Мирзаахмедова, Ўткура Йўлдошева, Муҳаррам Эргашеваларнинг катта ҳиссаси бор. Ҳозирги вақтда устозлар билан шогирдлар меҳнати ўртасида деярли фарқ қолмади. Шогирдлар эндиликда колхозда эмас, ҳатто бошқармада порлоқ юлдузлар каби нур сочишаяпти. Улар устозларидан ўзаман дейишаяпти.

ГИДРОПОНИКА ИНШООТЛАРИ

Колхоз деҳқонларини чиндан ҳам янгилик тарафдорлари, дейишади. Улар қишлоқ хўжалигининг ҳамма соҳаларини интенсивлаш учун дадил интилмоқдалар. Илм-фан ютуқларини ишлаб чиқаришга изчиллик билан жорий қилмоқдалар.

Гидропоника қишлоқ хўжалигида ҳақиқий мўъжиза бўлиб қолди. У колхоз сабзавоткорларини ҳам жуда қизиқтирди. Областимиздан бир неча киши махсус делегация составида Ереван ва Киевга бориб, гидропоника усулида сабзавот етиштириш методлари билан танишиб қайтишди. Бу сафардан бой тажриба ўрганиб қайтган колхоз агрономи И. Муниров хўжаликда гидропоника усулида мўл ва арзон сабзавот етиштириш ишига раҳбарлик қилмоқда.

Ҳозир хўжаликда гидропоника иншоотлари қуриш қизғин олиб борилмоқда. Иншоот уч секциядан иборат бўлиб, ҳар бири юз квадрат метр жойни эгаллайди. Колхоз правлениеси янги иншоот қурилиши учун 5 минг сўм маблағ ажратди.

— Биз, — дейди И. Муниров,— шу йилнинг охирига бориб гидропоника усулида дастлабки бодринг ва помидор ҳосилини етиштириш учун қизғин тайёргарлик кўраяпмиз.

Хўжалик аъзолари плёнка остида сабзавот етиштиришни ҳам яхши ўрганиб олдилар. Теплица хўжалиги базасида плёнка остида сабзавот етиштирадиган алоҳида звено ташкил этилди. Звено 2,5 гектар ерда шу усулда сабзавот етиштиради. Миришкорлар эрта кўклам кези шаҳарликлар дастурхонига 30 сотих бодрингдан 12 тонна, 10 сотих ҳандалакдан 1,5 тонна ҳосил етказиб бердилар. Плёнка остида етиштирилган бошқа сабзавот ва кўкатлардан ҳам баракали ҳосил етиштирилди.

ЮКСАК ҒАРАМЛАР

Чорванинг ризқи мўл бўлса, маҳсули ҳам мўл бўлади, дейди деҳқонларимиз. Колхоз чорвадорлари шуни яхши билган ҳолда жамоат чорваси учун мўл-кўл ем-хашак жамғаришга ҳаракат қилмоқдалар. Колхозда комплекс механизациялашган маккажўхорикорлик бригадаси ташкил этилган. Бу бригадага тажрибали деҳқон Ғафур Қорахўжаев бошчилик қилмоқда. Бригада аъзолари 80 гектар майдонда маккажўхоридан баракали ҳосил етиштиришаяпти.

Чорва учун силосдан ташқари 1350 тонна дағал ем-хашак ҳам тайёрланиши керак. Колхоз бедаси икки марта ўриб олинди. Ферма яқинида юксак қад кўтарган хашак ғарамларида ҳозир 1166 тоннадан зиёд беда ва пичан жамғариб қўйилибди.

Колхоз меҳнатсеварлари белгиланган юксак маррага тобора яқинлашмоқдалар. Лекин ҳимматибаланд деҳқонлар қўлга киритилган ютуқлар билан хотиржамланиб қолмаётирлар. Кураш давом этмоқда. Улар меҳнатда янгидан-янги самараларга интилмоқдалар.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

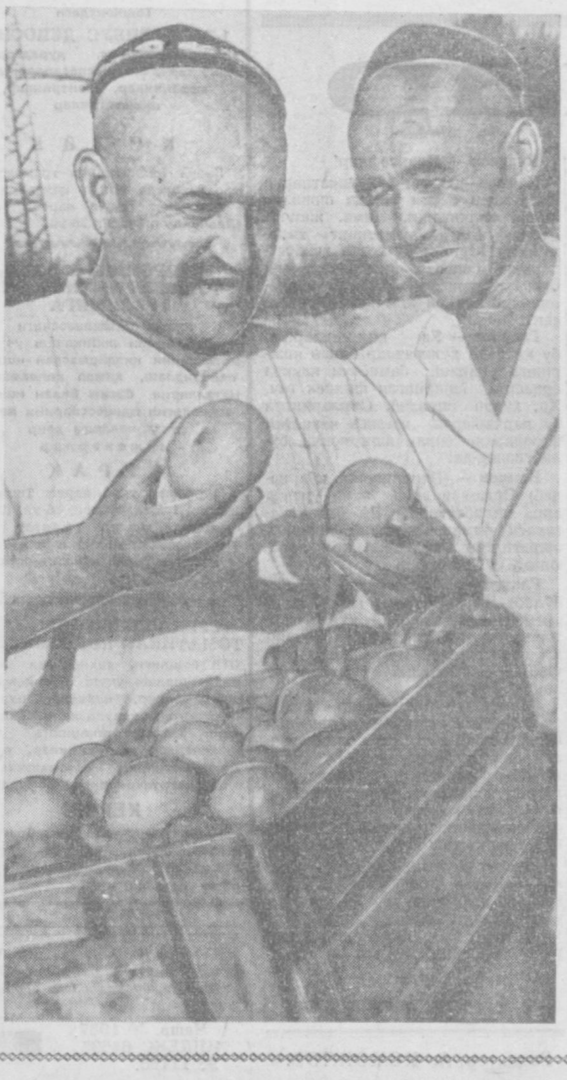

Суратда: колхоз аъзолари Аҳмад Одилов ва Маҳмуд Ғойипов ўртоқлар ўзлари етиштирган мўл помидор ҳосилидан мамнунлар.

М. Нуриддинов фотолари.

ТОҒ БАҒРИДА БОҒ-БЎСТОН

Уфққа ҳорғин бош қўйган қуёшнинг сўнгги нурлари баланд-баланд чўққилар учига илиниб қолган. Пасти-баланд унгирлар орасидан эса оқшом чодири мўрдалайди: машина кучана-кучана қир устига ўрмалайди. Узоқда—уфқ чизиғининг ўзгинасидаги, баланд тепа устида судралиб бораётган трактор кўзга ташланади. Трактор гоҳ тўхтаб қолади, гоҳ осмонга сарғиш ҳовур пуркаб тағин ўрмалайди...

ХАЗИНА ИЗЛАБ...

Кузги шудгор қизиб кетди, — дейди колхоз раиси Сотти Назаров машинанинг темир эшигига суяниб бораркан.— Тракторчилар кунботарда смена алмашган бўлса, энди эрталабгача бутун Хирмонтепани ағдариб ташлайди деяверинг!

Кейин раис узоқ жимиб қолади. Олис-олисларга — оқшом пардасига ўралаётган Сўқоқ қишлоғига тикилганча хаёл суради. Гапираман деса гап кўп! Бу инжиқ тоғ табиатини бўйсундириб олиш учун озмунча тер тўкдими одамлар!

Колхоз азаматлари ўтган йили эрта куздаёқ 1560 гектар ердан 551 тонна ғалла оламиз деб ваъда берган эдилар. Меҳнат ерда қолмас экан! Ҳосил бир ярим ҳисса бўлиб берди. 551 тонна эмас, 868 тонналик хирмон кўтарилди.

—Ҳосил байрами жуда ғаштли бўлар экан, — дейди раис бундай тантанани эндигина кўрган одамдай.— Комбайнлар гувиллаб ишлаб ётибди денг, шофёрлар ташиб етказолмайди! Ҳикмат Эгамбердиев, Усган Исматов, Ҳамдам Ўроловдай азамат комбайнчилар мижжа қоқмай чиққан кечалари бўлди. Шофёрларни айтмайсизми?! Одилбой Қурбонбоев Инобат Исматовдан ўтаман деса, буниси билан Мажид Муллаев беллашади. Хаш-паш дегунча мажбуриятни 164 процент қилиб бажардик.

...Олис уфқда яна ўша трактор жонли нуқтадай кўриниб қолади. Кечагина тўкин дастурхонини элга инъом этган она-Ер бугун яна бағрини очяпти. Мўлжалдаги 1500 гектар ернинг 250 гектари шудгорлаб, кузги экишга тайёрлаб қўйилди. Уфқда ҳайқираётган трактор ҳамон ер хазинасини топиш йўлида олдинга интилаяпти...

ҲАР БОШИ БИР ПУД

Сўқоқ — ўзининг ажойиб-ғаройиб табиати билан азалдан машҳур қишлоқ. Оқшом кўниб, тоғ чўққисига битта-яримта юлдузлар миниб олиши билан қишлоқ жамоли янаям очилиб кетади. Анча баландан — тоғ устидан отилиб тушаётган Қайнарбулоқ суви бутун қишлоқ аҳолисини ҳам, узумзорларни ҳам таъминлайди, тоғ бағирлаб кетган узумзорлар ҳам худди шу Қайнарбулоқ ёнидан бошланади.

— Кўп боғларнинг узуми пишиб одо бўлди. — дейди кекса боғбон Саъда ота Мирзиёев. — Сўқоқнинг узуми бўлса тағин бир ойдан кейин етилади. Ўзиям оғзингизда қарс синиб кетадиган бўлиб пишади, жонивор!

— Саъда ота — ишнинг кўзини биладиган боғбонлардан. Пенсияга чиққанига неча йил бўлди-ю, ҳалиям ёшлардай тетик. Эрта кўкламдан боғ оралаб кетганча ҳамкасблари Қосимжон ота Ҳакимжонов, Холтой ота Тошовлар билан нақ қор тушганда тинчийди. Ота айтганидек ҳаммаси меҳнатга боғлиқ экан. «Паркент гули», «Шербанди» навли узумларнинг бир боши 10—12 килограммгача етади. Колхоз узуми уч йилдан бери СССР халқ хўжалик ютуқлари Виставкасида биринчи ўрин олиб келяпти. Бу йил колхоз давлатга 103 тонна узум сотиши керак.

— Узумнинг тағи мўл,—дейди Саъда ота. — Бу йил ҳам бултургидай планни ошириб бажарамиз... Колхоз нок, олма, хуллас хўл мева топшириш планини ҳам бажарай деб турибди...

ЯЙЛОВЛАР БАҒРИДА

Колхоз яйловларига етиб бориш учун Сандиқтош, Бомбардай чўққиларига чиқиш керак. Шунинг учун ҳам чорвадорлар ҳамал кириши билан яйловга йўл оладилару, кеч кузда қишлоққа қайтадилар. Колхозниңг қўй-қўзилари, сигир бузоқлари, йилқилари бўрдоқи бўлиб қайтади тоғдан. Бу йил яна битта бузоқхона қурилади. Чорва қишловига тайёргарлик ёздаёқ бошланган эди: дағал хашак тайёрлаш плани 180 тонна ортиғи билан бажарилди. Ҳозирнинг ўзидаёқ 800 тоннага яқин силос бостирилди. Иккита жўхорикорлик бригадаси кўкпояни етказиб бериб турибди.

ТУРМУШ ФАРОВОН

Бундан бир неча йил аввал узоқ тоғ қишлоғи ҳисоблангач жойда бугун ҳар бир уйда радио, кўпларда — телевизор.

Янги ўқув йили арафасида қишлоқ болалари ажойиб совға олдилар: янги ўрта мактаб биноси қуриб битказилди. Катта қизил чойхона, 25 койкали шифохона, механизаторлар боғи, 100 бош сигирга мўлжалланган молхона —буларнинг ҳаммаси кейинги икки йил ичида пайдо бўлди. Бу йил яна 30 колхозчи пенсия билан таъминланадиган бўлди. Ҳа, бу хўжаликнинг ғаллакорлари ҳам, боғбонлари, қурувчилари ҳам шонли республикамиз ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги тантанасига ўз совғалари билан келишяпти.

С. ЙЎЛДОШЕВ,
Т. АЛИМОВ.
У. ҲОШИМОВ.

Юқори Чирчиқ.

Калинин номли колхоз.

„КЎК ОЛТИН" КАРВОНИ

«Политотдел» колхозининг марказий участкаси далалари. Ер ҳам ишнинг кўзини билган деҳқонларга ўз саҳийлигини кўрсатаяпти. Ҳосили мўл канопзорлар. Бу ерда 5 та агрегат тинимсиз ишлаяпти. Бригада бошлиғи Чен Чир-сен «кўк денгиз»га ишора қилиб сўзлай кетди.

— Парваришни меёрига етказишимиз туфайли 166 гектар майдондаги каноп экини бўйчан ва поядор бўлиб ривожланди. Энди ҳосилни жадал йиғиб оляпмиз. Агрегатларнинг унумли ишлаши туфайли кунига 70-80 тонна каноп пўстлоғи тайёрланаяпти. Гектаридан олинаётган ҳосил ҳам чакки эмас. Пландаги 186,5 центнер ўрнига 200 центнердан ҳосил йиғишга курашаяпмиз. Мўл ҳосил тўплашда моҳир механизатор Цой Антон, Хван Гера, Ли Валентинлар астойдил меҳнат қилиб бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Ҳа, бу ерда иш ниҳоятда қизғин бораяпти. Ҳар бир кишининг фикри-зикри каноп пояларини тезлик билан йиғиб-териб хирмонга топширишга қаратилган. Бригада аъзоларидан Тен Гим-дан, Шегай Тамара ва Зоя Килметовалар қуритилган пояни пешма-пеш машиналарга юклашда кунлик нормаларини бир ярим-икки ҳиссадан адо этишаяпти. Ана шундай шижоаткорлик билан меҳнат қилаётган бригада коллективи шонли юбилей йилида ҳар гектардан олинадиган ҳосилни 200 центнерга етказиш ва каноп ўримини тезроқ тугаллаш учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар.

М. НАЗИРБОЕВ.

Юқори Чирчиқ бошқармаси.

ТУЗАТИШ КЕРАК

ЙЎЛ УСТИДА ИККИ КОЛХОЗНИНГ ИККИ МЕХАНИЗАТОРИ УЧРАШИБ ҚОЛАДИ

ҚОДИР:—Ў... салом! Ҳорма ўртоқ.

СОБИР:— Салом, мунча вақтинг чоғ.

ҚОДИР:— Ғўзамизга қил назар,

Кўк денгиздек чайқалар.
Қандай чиройли мавсум,
Чаноқларда табассум!
Кўсаклар ғуж-ғуж маржон,
Ғалабамиздан нишон.
А сизда-чи?

СОБИР:— А, биздами?!

Ғумай қурғур гуркираб,
Ғўзани тутди ўраб.
Шўра ўт тарвақайлаб,
Шум печак мағрур яйраб,
Ўсаяпти қулочкаш,
Ана шундан кўнгил ғаш.
Ачинар юрак.

ҚОДИР:— Тузатиш керак.

Зангори кема қатор,
Саф тортиб турар гумбур.
Қарчиғай чавандозлар,
Теримга шай, мунтазир
А, сизда-чи?

СОБИР:— А, биздами?!

Бизда терим агрегат,
Хўжа кўрсинга савлат.
Усти кўк сир ялтироқ,
Пахтани термасданоқ
Бузилар, бир баҳона
Айбдор устахона.
Ачинар юрак.

ҚОДИР:— Тузатиш керак.

Экдик нўхат жўхори,
Эртапишар баҳори.
Хирмон-хирмон тўкди зар,
Бу даромад муқаррар—
Колхознинг ифтихори.
А, сизда-чи?!

СОБИР:—А, биздами!

Раисимиз ўжарроқ,
Гап уқмас, калон димоқ.
Жўхорини «э»... дейди,
Нўхат десанг «бе»... дейди.
Чорвага силос бешак,
Дони йўқ, қуруқ хашак.
Ачинар юрак.

ҚОДИР:— Тузатиш керак.

Фермамизни йил сайин,
Айланаман атайин.
Она қўйлар соғ тани
Ларсиллайди бадани.
Кўпи эгиз болалик,
Қўзилари бўлалик.
Жуни майин худди пар,
Пар демагил— тилла зар.
Бу даромад муқаррар —
Колхознинг ифтихори:
А, сизда-чи!..

СОБИР:— А, биздами?!

Бизда қўй эгиз туғмас,
Туғса ҳам сиҳат юрмас.
Кишдан чиқди ҳоли танг,
Яйловга етди аранг.
Баъзиси ўт узолмас,
Ётса агар туролмас.
Тутса мабодо йўтал
Оёқ силкитмай кетар.
Пахтанинг фойдасини
Хўплаб турар фермамиз.
Чорванинг каму-кўстин
Бозор бориб оламиз.

ҚОДИР:— Ачинар юрак,

ИККАЛАСИ:—Тузатиш керак.

Еримиз бирга туташ,
Иқлими ҳам бир, ўхшаш.
Икки колхоз ёнма-ён
Бири илғор, бириси
Судралиб борар ҳамон.
Бу иллатнинг сирини,
Дадил-дадил айтамиз.
Иш билмас ношуд раҳбар
Ўрнин шамоллатамиз.

Жамолиддин АСОМИДДИНОВ.

М. Воробейчиков чизган сурат.

СИЁСИЙ ТАШКИЛОТЧИЛАРНИНГ ИШ ТАЖРИБАСИДАН

КОЛХОЗЧИЛАР ҒАМХЎРИ

Қишлоқдаги ҳовлиларнинг бирида ўтказилган суҳбат ҳали ҳам ҳамманинг эсида. Бунга анча бўлди. Суҳбатга ўша кўчанинг болалик, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёллари ҳам келишган эди. Айтжон Одилов тўпланганларга зимдан бир қараб чиқди. Кейин санади. Лекин ҳамма эмас. Хизматчи, интеллигентларнинг оила аъзолари-чи? Кўринмайди. Кейин улар ҳам таклиф этилди.

Орадан кўп ўтмай суҳбат бошланиб кетди. Айтжон Одилов хўжалик аъзоларининг вазифаларини оддий қилиб бирма-бир айтиб берди. Колхозда олинган мажбуриятни бажаришда фаол қатнашаётганларнинг номларини ҳурмат билан тилга олди. Шу қишлоқда яшаб, ер-сувидан эл қатори фойдаланиб, аммо ишламай юрган кишилар адресига ҳам бир неча сўз айтди. Бу аччиқ ҳақиқат айрим аёлларга унча ботмади. Ҳа, далага чиқсак чиқармиз-да, иш қочиб кетмайдику, деганлар ҳам бўлди улар ичида.

Бир неча кун ўтди. Лекин далада ишлаётганлар сони ҳа деганда кўпаявермади. Энди сиёсий ташкилотчи ишни бошқача тутди. Ҳар бир оиланинг аъзоси билан бирма-бир гаплашди. Бунда зерикиш нима эканлигини билмади. Оила аъзоларининг ҳаётини атрофлича ўрганди. Ҳамманинг, ҳатто қишлоқ зиёлиларининг уйида бўлишга ҳам тўғри келди. Бу яхши натижа берди. 11 ўқитувчининг оиласи ҳам дала ишларига тортилди. Сиёсий ташкилотчи жуда хурсанд эди. Кейин уларнинг болаларини боғча, яслиларга жойлаштиришга ёрдам берди. Ишлаган меҳнат кунларига пул ва ғалла авансларини бериб туришни системали йўлга қўйишда ҳам ўз ҳиссасини қўшди.

Шундай қилиб сиёсий ташкилотчининг иши юришиб кетди. Ўзига бириктилган ҳовлиларга тез-тез кириб туришга одатланди. Қишлоққа кино келиб қолса, маҳалладагиларни унга таклиф қилди. Коллектив бўлиб боришни йўлга қўйди. Турли хил темаларда суҳбатлар уюштирди. Суҳбатларда врачлар ва кутубхоначилар ҳам қатнашдилар. Оилада гигиена, китоблардан фойдаланишга оид темаларда ўтказилган савол-жавоблар жуда мароқли бўлди. Ўртоқ Одилов қўни-қўшниларининг иноқ, ҳамжиҳат бўлиб яшаши ва ишлаши йўлида ҳам анча ташкилий ва тарбиявий ишларни олиб борди. Тўй-томошаларни бирга ўтказишди. Уйларини ремонт қилишда, томларини сувашда ҳашар бўлиб ишлашни йўлга қўйди.

Колхоз партия ташкилоти ўртоқ Одилов каби жонкуярлар билан ҳар қанча фахрланса арзийди. Раиснинг механизация бўйича ўринбосари ўртоқ Тостан Зоҳидов ҳам сиёсий ташкилотчилардан бири ҳисобланади. У ўнта хўжаликка хизмат қилади. Аҳоли унинг ҳар бир сўзини зўр меҳр ва муҳаббат билан тинглайди. Айтганини бажо келтиришади.

Коммунист Н. Анатолий ҳам тиниб-тинчимас сиёсий, ташкилотчилардан чиқди. Доимо ўзига бириктилган хонадон аъзоларининг манфаати йўлида қўлидан келган ёрдамни аямайди. Газета-журналлар ўқиб беради. Илғорларнинг тажрибаларини ёяди. Ҳар бир саволга батафсил жавоб беришга ҳаракат қилади. Бир кунги суҳбатда чорвадорлардан бири «Зиммамизга юклатилган вазифани бажараберамиз. Молларни нобуд қилмай семиртириб боқишда чарчамаймиз. Лекин бизнинг уй-жойларимизни яхшилаб беришга ёрдам қилинг» деб қолди.

Бундай ўйлаб қаралса, чорвадор йигит ҳақиқатан ҳам ҳақ эди. Шу сабабли Анатолий унинг сўзини икки қилмай ҳаракат қилиб кўраман деди.

У ваъда бериш билан кифояланмади. Нима зарур бўлса шуни қилди. Колхоз правлениесига борди. Партия ташкилотининг секретари билан учрашди. Мажлисларда сўзга чиқди. Раисни чорвадорлар қишлоғига таклиф қилди. Натижа чакки бўлмади. Орадан кўп ўтмай 8 хўжаликдан 5 тасига колхоз ҳисобидан янги уй қуриб берилди. Қанақа, денг? Уч хоналик. Еп-ёруғ, оқланган. Анатолий чорвадорлар қишлоғига электр чироқлари келтиришда, радио ўтказишда ҳам ҳақиқий ташкилотчилик кўрсатди.

Анатолийнинг бу ғайратидан бошқа сиёсий ташкилотчилар ўрнак олишди. Улар ҳам партия топшириғини сидқидиллик билан бажаришга ҳаракат қилишди. Қурилиш ва бошқа масалалар билан қизиқиша бошлашди. Кўпчиликнинг фикри билан правление ўз ишини қисқа вақт ичида қайта қурди. Бўлинмас фонддаги маблағлардан самарали фойдаланишга эътибор бера бошлади. Қишлоқларни ободонлаштириш юзасидан зарур тадбирларни амалга оширди. Шу сабабли колхоз қишлоқларида анчагина кўркам, теп-текис кўчалар пайдо бўлди. Ҳашаматли турар-жой бинолари қад кўтарди. 87 хонадон янги уйларга кўчиб чиқишди. Колхознинг учта катта участкаси электрлаштирилди. Маданий-маиший бинолар қурилиши тезлашиб кетди. Иккита кутубхона биноси қурилиб фойдаланишга топширилди. 500 ўринли клуб биносини қуриш жадал суръатлар билан давом эттириляпти.

Оққўрғондаги «Победа» колхозида 35 та сиёсий ташкилотчи бор. Уларнинг ҳар бирига 10-13 тадан хонадон бириктиб қўйилган. Колхозчиларни коммунистик руҳда тарбиялашда қишлоқ активлари муносиб ҳисса қўшишяпти. Ҳар бир сиёсий ташкилотчи ғайрат ва ташаббус билан ишлаб, деҳқонларнинг бутун кучини пахта, канопдан мўл ҳосил етиштиришга, чорва моллари туёғини кўпайтириш ҳамда уларнинг маҳсулдорлигини оширишга жалб қиляпти. Колхозчиларга ғамхўрлик кўрсатишни яхшилашда правление ва партия ташкилотига яқиндан амалий ёрдам бермоқдалар.

Қ. ПЕРШИЕВ,

Оққўрғон бошқармасидаги «Мўл ҳосил учун» газетаси редакторининг ўринбосари.

Қишлоқ хўжалик САҲИФАСИ

Тошкент янгиликлари

Суратда: маҳаллада очилган янги гастрономда савдо пайти. А. Тўраев фотоси.

ЖАМОАТЧИЛИК КУЧИ БИЛАН

Тошкент шаҳар Октябрь район Қорасарой кўчасидаги эски озиқ-овқат магазини ўрнида маҳалла меҳнаткашлари ва магазин ходимлари янги савдо маркази қуришга карор қилдилар. Ҳамма енг шимариб ишга киришди. Янги гастроном барпо этиш ишида маҳалла меҳнаткашлари ва сотувчилар қурувчиларга яқиндан ёрдам беришди. Улар қурилиш материалларини ташиб бердилар, бинони сувоқ қилишда иштирок этдилар.

Шундай қилиб қисқа вақт ичида янги гастроном биноси қад кўтарди. Гастрономга кирар экансиз озода полкаларга дид билан қўйилган турли маҳсулотларга кўзингиз тушади. Жуман Исмоилов, Жўрабой Убайдуллаев, Зокир Тиллаев, Асад Файзуллаев каби ҳушмуомала сотувчилар харидорларга намунали хизмат қилишмоқда.

Кейинги ҳафта ичида райондаги Беҳзод, Шомаҳмудов, Уйгур кўчаларида ҳам озиқ-овқат магазинлари ишга туширилди.

СУТЛИ ТАОМЛАР ОШХОНАСИ

«Средазгипрогор» институти ходимлари бир йўла 25 минг болани сутли таомлар билан таъминлайдиган ошхона биноси лойиҳасини ишлаб чиқдилар. Ошхонада сутли маҳсулотлардан хар хил ассортиментда таомлар бўлади.

Сутли таомлар ошхонаси Чилонзор районида қурилади.

ТАСВИРИЙ САНЪАТ УСТАСИ

Ўзбек тасвирий санъатини ривожлантиришда ва маҳаллий миллат ёшларидан кўплаб рассомлар тайёрлашда Ўзбекистон ССР халқ рассоми З. М. Ковалевская алоҳида ўрин эгаллайди. Рассом ижодида ўзбек халқининг ҳаёти ва турмуши асосий тема ҳисобланади. Унинг «Театр ложасида», «Велосипед пойгаси ғолиби», «Олий Советга биринчи сайловлар», «Ўзбекистон халқ усталари» деб номланган ажойиб асарлари ана шу темага бағишланган.

Округ офицерлар уйида З. Ковалевская туғилган кунига 60 йил, ижодий фаолиятига 40 йил тўлиши муносабати билан катта виставка ташкил қилинди.

ҚАРДОШЛАРИМИЗ ФИЛЬМЛАРИ

Пойтахтимизда Тожикистон кинематографлари ишлаган фильмлар фестивали бошланди. Тошкентнинг «Ёш гвардия», «Ватан», Навоий номли ва бошқа кинотеатрларида қардош Тожикистон санъаткорлари яратган «Севадими, йўқми?», «Помир болалари», «Зумрад», «Темирчи байроғи», «Шоирнинг тақдири», «Лайли ва Мажнун» бадиий фильмлари намойиш қилинабошланди.

Фестиваль 14 сентябргача давом этади.

МЕҲНАТ ВЕТЕРАНЛАРИ УЧУН

Паргос станциясини кўм-кўк мевали дарахтлар ўраб олган. Бу ер ўзининг ҳавоси ва гўзаллиги билан ажралиб туради. Станциядан бир ярим километрча нарида меҳнат ветеранлари республика пансионати биноси савлат тўкиб турипти. Товлар билан ўпишган бу бино атрофидаги турли хил гуллар хушбўй ҳид таратади. Фонтандан уфуриб турган сув томчиларини аста эсаётган шабада атрофга сочади. Ариқдаги зилол сув тиниқлигини айтмайсизми? Табиат гўзаллигига боқиб тўймайсан, киши. Мана шундай жойларда мириқиб дам олганга не етсин.

Меҳнат ветеранлари республика пансионатида юзлаб кишилар дам олиб соғлиғини мустаҳкамлайдилар. Вақтларини кўнгилли ва мазмунли ўтказадилар. Кенг, ёруғ хонада газета ва журналлар ўқиб, шахмат-шашка ўйнайдилар. Кечқурунлари эса кинофильмлар томоша қиладилар.

Пазандалар Р. Маркова ва Г. Чичаеваларнинг хизматидан ҳамма мамнун. Бу қўли гул ошпазлар тайёрлаган турли таомларни дам олувчилар зўр иштаҳа билан ейдилар.

Бир сўз билан айтганда бу ерда кўнгилли дам олиш учун барча шарт-шароит яратиб берилган.

И. СТРУНЕЦ.

ОЛИМПИАДА ТЕВАРАГИДА

ТОКИО ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Австрияда чиқадиган «Фолькс. штимме» газетасининг мухбири яқинда Токиода бўлди. «Япон пойтахти, — деб хабар беради у, — худди чумоли уясига ўхшайди. XVIII олимпиада ўйинларига тайёргарлик кульминацион нуқтага чиқди. Киши ўзини худди бамбук чангалзорларига тушиб қолгандек ҳис қилади, — пардозланаётган бинолар бамбукдан бўлган ўрмонларни эслатади. Минглаб ғишт терувчи ва сувоқчилар янги меҳмонхона ва ресторанлар қурилишида машғул. Олимпиада ўйинларига ўн мингта қурилиш объекти барпо қилинмоқда. Уларнинг умумий суммаси 555 миллион долларни ташкил қилади».

Ташкилий комитет Токиода 100 та мамлакатдан келадиган 7500 олимпиадачини, 2500 команда раҳбарларини, тренерлар ва бошқаларни, мингга яқин журналистларни, 150 фотомухбирлар ва шунча радио ходимларини кутиб олишга тайёрланмоқда. Ҳар бир мамлакат олимпиадага шунча қатнашчи юбора олиши мумкин: енгил атлётика (эркаклар ва аёллар) — 117 киши, сузиш (эркаклар ва аёллар) — 61, волейбол (эркаклар ва аёллар) — 24, эшкак — 26, қиличбозлик (эркаклар ва аёллар) — 20, футбол — 20, ўт устида хоккей — 18, кураш (классик ва эркин кураш) — 16, гимнастика (эркаклар ва аёллар) — 14, елканли спорт — 14, каноэ (эркаклар ва аёллар) — 13, сувга сакраш (эркаклар ва аёллар) — 12, баскетбол — 12, от спорти — 11, велоспорт — 16, мерганлик — 10, бокс — 10, оғир атлетика — 7, ҳозирги замон беш кураши — 4, дзю-до — 4 спортчи.

Шундай қилиб энг катта олимпиада командаси запасдаги спортчиларни ҳам ҳисоблаганда 440 кишидан иборат бўлиши керак. Бироқ ўйинларни ташкил этувчилар ҳар бир чет эл командаси максимал нормадан фойдаланмайди, деб ҳисоблайди. Фақатгина японлар тўлиқ олимпиада командаси билан қатнашишни мўлжалламоқдалар. «Чет эл командалари ичида, — деб ёзади Австриянинг «Фолькештимме» газетаси, — АҚШ ва Совет Иттифоқи командалари энг кўп сонли бўлади. Бу мамлакатлар фақатгина хоккей ва футбол мусобақаларида қатнашмайди».

Австрия газетасининг мухбири, шунингдек Токиода олимпиада медалларининг модели тайёрланганлигини хабар қилади. Медаллар доира шаклида бўлиб, уларнинг диаметри 6 сантиметр, қалинлиги 3 миллиметр. Ҳар бир олтин медалда 6 граммдан соф олтин бўлади. «Токио медаллари кўчма маънода ҳам, тўғри маънода ҳам қиммат туради», — деди олимпиада ўйинлари ташкилот комитетининг вакили.

МУХБИРЛАР ВА КАПТАРЛАР

Англия газетаси «Сэнди телеграф» япон матбуоти олимпиада ўйинларига қандай тайёргарлик кўраётганлиги ҳақида хабар берди. Япон газеталари ҳозироқ оперативликда бир-бирларидан ўзиб кетиш учун ҳар хил усулларни ўйламоқдалар. Бу хусусда «Сэнди телеграф» мана, нималарни ёзибди:

«Майнихи симбун» — Токиода чиқадиган кундалик газета қандай бўлмасин дунёда биринчи бўлиб олимпиада мусобақаларидан фоторасмларни олишга интилмоқда. Негативларни стадиондан редакцияга жойлаб юборишда пайдо бўлиши мумкин бўлган қийинчиликларни бартараф қилиш учун газета япон пойтахтининг одамлар билан тўла кўчаларида почта каптарларидан фойдаланишга қарор қилди. Каптарлар соатига 60 километргача тезлик билан учиб Токиодаги ҳамма транспорт воситаларидан ўзиб кетади. Мухбирлар ўзларининг 250 та каптари учун олимпиада олдидан машқлар ўтказдилар».

(АПН)

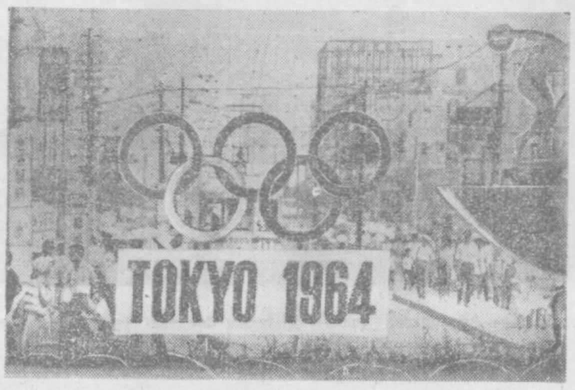

Япония пойтахти Токио олимпиада ўйинларига тайёргарлик кўрмоқда. Суратда: Токионинг марказий кўчаларидан бирида яқинда ўрнатилган беш олимпиада ҳалқаси ва дискобол скульптураси.

АП—ТАСС телефотоси.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИЗОР

9 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — Пилипко (болалар учун). 18.25 — Телевизион янгиликлар, 18.45 — Спорт эшиттириши, 19.15 — Фан ва техника (киножурнал). 19.25 — Кутлайман сени, Кавказ (М. Ю. Лермонтов туғилган куннинг 150 йиллиги олдидан), 20.00 — Иван Рибаков (фильм-спектакль).

21.30 —Эшиттиришлар програмаси.

Ўзбек тилида: 21.40 — Телевизион янгиликлар, 21.55 — Озодлик куни (болгар халқининг миллий байрами). 22.15 — Она-Ватанга 3.600.000 тонна «оқ олтин» етказиб берамиз (қишлоқ хўжалик ходимлари учун). 22.30 — Концерт (Ўзбекистон радио-телевидение хори ижросида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.10 — Еттинчи километр бекаси (болалар учун диафильм). 18.30 — Адабий эшиттириш (М. Ю. Лермонтов туғилган куннинг 150 йиллиги муносабати билан). 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.10 — Ёшларнинг Москвада бўладиган Жаҳон форуми олдидан («Ёшлик» студиясидан). 19.40 —Ҳужжатли фильм.

Рус тилида: 20.00 — Дунай-дўстлик дарёси (телевизион фильм). 20.20 — Тошкент янгиликлари, 20.30 — Фестиваль чироқлари (телевизион фильм-концерт). 21.35 — Химия республикаси (телевизион фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/IX да Майсаранинг иши, 10/IX да Флория Тоска.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА —9/IX да Қутлуғ қон, 10/IX да Гамлет.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/IX да Алпомиш, 10/IX Нурхон.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

11 сентябрда

Катта концерт

Концертда қатнашадилар: СССР халқ артистлари Ҳалима Носирова, Мукаррама Турғунбоева, Галия Измайлова, Саодат Қобулова, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Карим Зокиров, Саттор Ярашев, Насим Ҳошимов, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Михаил Давидов, Клара Юсупова, Гулнора Маваева, Жамол Низомхўжаев, солист Эргаш Йўлдошев.

Халқ чолғу оркестри жўр бўлади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Ҳ. Ғулом асари

Ўғил уйлантириш

2 пардали музикали комедия.

Ю. Ражабий, С. Юданов, Б. Зейдман музикаси.

Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ аристи, Давлат мукофоти лауреати Р. Ҳамроев, рассом — Г. А. Визель, дирижёр — Қ. Усмонов.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИ

ўзбек цирк коллективининг рақс группаси учун

16 ёшдан 22 ёшгача бўлган

ҚИЗЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ленин кўчаси, 46-уй, цирк конторасн.

Тошкентдаги

1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИГА

электромонтёрлар, дурадгорлар, ғишт терувчилар, слесарлар: автомеханиклар, электриклар, пневматиклар

керак

Қабул қилинганлар трамвай ва троллейбусда бепул қатнайди.

Мурожаат учун адрес: Тарас Шевченко кўчаси, 28-уй.

«ГИПРОНИИХИММАШ» ТОШКЕНТ ТЕХНОЛОГИЯ БЎЛИМИГА

химия машинасозлиги заводларини лойиҳалаш учун: металларни қиздирмасдан ишлаш, пайвандлаш, ҳимоя қопламалар, металларни босим билан ишлаш, технология процессларини механизациялашга доир

инженерлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 1 Май кўчаси, 85-уй, ГПИ-4 флигели, ҳовлида, 2-қават (2, 3, 4-трамвайнинг «Куйбишев кўчаси» ёки «Карл Маркс кўчаси» остановкаси).

«СРЕДАЗЭНЕРГОПРОМАВТОМАТИКА» КОРХОНАСИГА

ОТК бошлиғи, технология бўлимида ишлаш учун: буғ қозонлари, дизеллар, пайванд ишлари, стандартсиз ускуна ва КИП шчитлари ишлаб чиқаришга доир инженерлар ва техниклар, русча машинисткалар, автомашина ва автопогрузчикларга шофёрлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Маннон Уйғур кўчаси, 314-уй (8, 11-трамвайнинг «Дарвоза» остановкаси).

ТЕАТР

„ЗАНГАР ШАЛ“

Тошкентда СССР халқлари дўстлигини тараннум этувчи ҳафталик бўлиб ўтди. Г. Камол номидаги Ленин орденли татар давлат академик театрининг гастроль томошалари ҳам шу кунларга тўғри келди. Татар халқининг ўзига хос дорилфунуни ва ифтихори бўлиб келган, ўз ижодий қиёфаси, салкам етмиш йиллик тарихга эга бўлган бу театр Ўзбекистонга улкан ва мазмундор репертуари билан ташриф буюрди. Театрнинг гастроль даврида намойиш қилаётган асарлари орасида драмани ва музикали драмани, комедияни ва музикали комедияни учратасиз. Спектакллардан бири халқнинг Октябрь социалистик революциясидан бурунги оғир ва уқубатли ҳаётини тасвирласа, иккинчиси совет кишиларининг шу кунги меҳнати ва фаолиятини ёритишга бағишланган.

Ана шундай асарлардан бири «Зангар шал» деб аталади. Бу асар театрнинг музикали драмалари орасида бир даража етуги бўлиб, унда ўзбек театри учун ҳам ўрнак ва ибрат бўла оладиган айрим фазилатлар мавжуд. Таниқли драматург К. Тинчуриннинг бу пьесасида ўтган асрнинг 90-йилларида чет қишлоқлардан бирида содир бўлган бир севги достони куйланади. От ўғриси Жиҳаншо етим қолган жияни Майсарани тўрт хотин устига эшон хазратга никоҳлаб бермоқчи бўлганда, қизнинг севган йигити Бўлат қаҳр устида уни ўлдириб қўйиб, ўрмонга қочиб кетади ва бир тўда ўзи сингари қочқинларга қўшилади. У ерда баёнларнинг қўшку-боғларига ўт қўйиб юрган оташқалб Мишка—исёнкор, меҳнаткашлар озодлигини эртаю-кеч қўмсаган Шайхий бобо каби бир гуруҳ яхши кишилар билан ўз севгилисини бетовфиқ эшон қўлидан қутқариб олади. Шу нарса яхшики, севги мавзуи ўша даврнинг тарихий, ижтимоий фонида асосан дин ва фанатизм вакиллари билан тўқнашувда очиб берилади.

Пьеса эпизодларида диннинг тургач-битгани офат, фалокат экани, эшон ва домлаларнинг художўйлиги, каромати қалбаки ва пуч экани, қуръон, шариат ва охират камбағалларни тутқинлик, жаҳолат ва итоатда сақлаб туриш, бойлар ва уламоларнинг роҳат, фароғати, айшу-ишратини таъминлаш, ҳимоя қилиш учун ўйлаб чиқилган найрангбозлик экани асосли ва ишончарли қилиб кўрсатилади.

Драматургнинг музикага мўлжалланган қисмларнинг вазият ва ҳолатларга мос ва узвий қилиб ёзганлигини ҳам мақтаса арзийди. Бундан ташқари пьеса татар халқининг аскияси, айтишмаси, маросимлари, мақол ва ҳикматли сўзлари билан етилганки, бу драматургнинг халқ этнографиясини пухта билиши ҳамда ўз ўрнида фойдалана олишидан далолат беради.

Пьесанинг фазилатлари бир талай, ҳаммасини айтиб ўта олмаймиз. Унда камчиликлар ҳам бор. Фикримизча, қаҳрамонлар характерида ўсиш, ўзгариш кўринмайди, синфий курашнинг акс этиши ва халқ образи ниҳоясига етказилмаган.

Аммо театр пьесанинг камчиликларини анча тузатган. Аввало спектаклда тасвирланаётган давр руҳи, қишлоқ табиати, уй ва ҳовлилари, кишиларнинг кийиниши, юриш-туриши, муомаласи, ҳаракати, ўйин-кулгиси, маросими яққол кўзга ташланади. Агар сиз татарларнинг XIX аср охиридаги этнографиясини ўрганмоқчи бўлсангиз «Зангар шал» спектаклини кўраколинг, музейга боришнинг ҳожати қолмайди. Унда ёғочдан қурилган шинам уйларни, қарағайзор ўрмочни, рангба-ранг костюмларни, қизларнинг ноз ва ибо билан йигитларни «масхара» қилишини, сабонтўйи маросими кўринишларини, ёшларнинг гоҳ даврa олиб, гоҳ бетма-бет туриб, гоҳ якка ва гоҳ тўп бўлиб ижро этиладиган рақсларини кўриб ўзингизни хаёлан ўша даврда яшаётгандай ҳис этасиз. Муҳими, шундаки, этнография спектаклда шунчаки безак, оддий бир фон бўлиб қолмаган. У воқеалар ва характерлар билан маҳкам боғланган, асар ғоясини бойитган, қаҳрамонларнинг руҳи, психологияси, ички дунёсини очишга ёрдам қилган. Бу ҳам бўлса асарни саҳнага қўйган РСФСР ва ТАССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби Ш. Саримсоқов, халқ музикаси билимдони, ТАССР халқ артисти, композитор С. Сайдашев, ўйинларни саҳналаштирган ТАССР да хизмат кўрсатган артист Г. Тоҳировларнинг катта ютуғидир.

Дарҳақиқат, «Зангар шал» спектакли халқ ўтмиши, турмуши ва маданиятини яхши ҳис этган, тажрибали режиссёр раҳбарлигида меҳнатсевар ижрочилар коллективининг ижодкорлиги билан яратилган реалистик саҳна асаридир. Спектаклнинг катта ютуғи шундаки, унда музикали драма жанрининг қонуниятлари тўла амалга ошган. Маълумки, бу жанрнинг мукаммаллиги икки хил синтезнинг юзага келиши билан белгиланади. Драматургия, музика ва театрнинг бир-бирига мос, уйғун бўлиши, бир-бирини тўлдириши, бойитиши — бу биринчи синтез. Иккинчиси музика, қўшиқ ва рақснинг актёр руҳи, ҳолати, ҳаракатлари ва характеридан, воқеалар оқимидан келиб чиқиши, бир-бирига пайванд бўлишидир. Биз дўстларимизнинг томошасида иккала синтезнинг ҳам мужассамлашганини кўрдик. Мисол тариқасида Майсара ролини бажарган ТАССР да хизмат кўрсатган артистка Ровза Хайриддинова ва Бўлат ролини бажарган артист Масъуд Имашев ижрочилигини олиб қаранг. Улар қўшиқ айтганда ёки ўйнаганда ҳам қаҳрамоннинг феъли билан, ҳиссиёти билан, ўй-хаёллари билан яшайдилар. Натижада қаҳрамонлар образи куй, қўшиқ ва ўйин билан узилиб, бўлиниб кетмасдан бир бутун, яхлит ва мукаммал бўлиб гавдаланади. Музика, қўшиқ, ўйин ва сўз ўртасидаги бу мантиқ ва узвийлик спектаклда ансамбль масаласининг муваффақиятли ҳал қилинганлиги билан боғлиқ, албатта. Унда ҳар бир артист ўз ўрни, вазифаси ва мақсадига эга бўлиб, айни чоғда бири иккинчисига боғланган, иккинчиси учинчисини тўлдиради.

Спектаклнинг ансамбль намунаси бўлишига яна бир сабаб оммавий саҳналарнинг яхши ҳал этилганидир. Кўп киши қатнашадиган эпизодларда хореографик шакллар топиш, саҳнага жойлаштириш, нур бериш, куй ва қўшиқ билан таъминлаш жиҳатидангина эмас, ҳар бир персонажни (бир оғиз сўзи бўлмаса ҳам) маълум бир ҳис, фикр ва ҳарорат билан жонлантириш жиҳатидан ҳам мукаммалдир. Биринчи парда иккинчи кўринишдаги эшонга назр келтирган художўй кексаларни, иккинчи парда биринчи кўринишдаги чимилдиқ тикаётган қизларни, иккинчи парда, иккинчи кўринишдаги қоронғу ўрмон ичидаги қочқинларни кўз олдингизга бир келтиринг. Нақадар хилма-хил характерлар, тақдирлар, ўйлар, нақадар турли-туман одамлар.

«Зангар шал» спектаклига драматург, бастакор, режиссёр, балетмейстер, рассом, дирижёрлар билан бир қаторда артистлар ҳам улкан ҳисса қўшган. Уларнинг ҳар бири ўз ролига тўла-тўкис тушунган ҳолда, ишқ ва зўр маҳорат билан ўйнайди.

Ойда ҳам доғ бор деганларидек, мазкур спектакль ҳам айрим камчиликлардан холи эмас. Энг жиддий нуқсон шуки, спектаклнинг жанри топилмаган. Программада «Музикали пьеса» деб мавҳум белгиланган. Саҳнада эса у на комедия, на драма. Бизнингча, спектаклни бутунлай сатирик комедияга буриб юбориш учун асос бор. Бундан ташқари оммавий саҳналарда ўйинларни керагидан ошириб юбориш ҳам спектакль ритмига путур етказган.

Татар халқи билан ўзбек халқи маданий алоқаларининг ўз тарихи бор. Улар бир-бирларидан ўрганиб келганлар. Татар театри ўзбек театрининг дастлабки даврларида муҳим ижодий лаборатория ролини ўйнаган. Бу анъанавий алоқани тиклаш ва ривожлантириш керак. Татар театрининг гастроль спектакллари шуни кўрсатиб турибдики, ўзбек санъаткорлари улардаги музикали драма спектаклларининг саҳналаштирилиши ва ижро этилишини, татар дўстлар эса ўзбек драматургиясининг яхши намуналарини ўргансалар, катта ижодий озуқа олган бўлур эдилар.

Муҳсин ҚОДИРОВ,

санъатшунослик фанлари кандидати.

БИР ПАРДА ИККИ КЎРИНИШЛИ ФЕЛЬЕТОН-СПЕКТАКЛЬ

Ҳамтовоқлар

Иштирок этувчилар:

1. **Пчелинцев** Иван Павлович — касаба союз комитети раиси.
2. **Ветров** Анатолий Иванович — партбюро секретари.
3. **Шейн** Борис Иванович — касаба союз ревизия комиссиясининг аъзоси.
4. **Циплаков** Алексей Васильевич — касаба союз комитети аъзоси.
5. **Каимов Исмоил** ва **Гладков** Петр Ефимович — бош кондукторлар.
6. **Бистрова** Галя — казначей.

Воқеа Тошкент темир йўли бўлими кондукторлар резерви касаба союз комитетида рўй беради.

БИРИНЧИ КЎРИНИШ

Касаба союз комитетининг кенг ва ёруғ хонаси.

Хона бўм-бўш. Музиканинг шўхчанг садоси аста-секин сўнади. Маятниги «чиқ-чиқ» уриб турган соат шомга занг уради. Шу пайт хонага Ветров, Пчелинцев, Шейн, Циплаков ўртоқлар киришади.

Ветров — Оламда зап иш бўлди-да.

Шейн — Ҳар ҳолда ҳаракатимиз зое кетмади.

Циплаков — Югурганники эмас, буюрганники деб шунга айтадилар-да.

Пчелинцев — Фалакнинг гардиши шунақа-да, биродарлар. Олдинги раисдан ёрдам сўрагудек бўлсак маошларинг катта деб рад этарди. Мана энди бюджет қўлимизда (стулга бориб ўтиради ва ғаладондан бир варақ қоғозни олиб кўрсатади). Касаба союз тасарруфида 3 минг сўмга яқин маблағ бор. Нима қилсак қилаверамиз. Ҳа, ихтиёр ўзимизда.

Шейн — Каимовнинг гапи менга роса алам қиляпти-да. Кеча унинг: «Қўй бўрига топширилди» деганини ўз қулоғим билан эшитдим. Шу ерда турган Гладков бўлса «Местком раисининг таълаги пул билан кўтарилган» деб ўртоғини қувватлади.

Пчелинцев — Обба беандишалар-ей!

Ветров — Бунақанги майда-чуйда кўчаки гапга қулоқ солаверсак ишимиз пишмайди (Пчелинцевнинг ёнига бориб, қўлини унинг елкасига ташлайди). Парво қилма дўстим. Составга киритдик, раис қилдик. Буёғини қўявер. Бетингнинг қалини-жонингнинг ҳузури дейишади. Ҳақ гап.

Циплаков — Анатолий Иванович жуда тўғри гапни гапирди. Қани, амалий ишга ўтайлик. (Ҳаммалари бош эгиб кўзларини ҳалиги қоғоздаги рақамларга тикишади. Пчелинцев ўрнидан ирғиб туриб ҳовли томонга қараб қўяди).

Пчелинцев — Гапнинг сирасини айтсам пичоғимиз мой устида, ўртоқлар! (У шапкасини диванга итқитади). Нега десангиз, бу пулларнинг нишабини тўрт эллик акт билан жиғилдонга қуртдек юмалатишни менга қўйиб беравериңглар. Месткомнинг маблағини шилишни ичворганман. Мана бу 800 сўм пул («800» рақамни қизил қалам билан ҳалқага ўрайди) маданий ва оммавий ишлар учун ажратилган. Унинг нишабини (чўнтагини кўрсатиб) бақка ўмариш оппа-осон. Бунинг учун ҳалиги айтганимдек, бир парча қоғозга тўртталамиз у бўлди, бу бўлди деб имзо чексак бас. (Шу пайт ҳовли томонда кимнингдир шарпаси сезилади. Суҳбатдошлар бир-бирларига ҳадиксираб қараб олишади).

Ветров — (Овозини бироз пасайтириб) ишлар зўр-ку, дўстим, Мага бу минг сўм қанақаси?

Пчелинцев — (Минг рақамини ҳам қизил қалам билан ўрайди) Бу касаба союз аъзоларига кўрсатиладиган ёрдам пули.

Шейн — Бу пулни бор онангга, бор отангга дегунча комитет аъзоларига ўзаро «ёрдам кўрсатилди» деб бўлашиб олақолайлик-да.

Ветров — (Кифтига қоқиб) Қойил, зўр таклиф. Ақлинг тийранку, билмаган эканман, Борис Иванович!

Циплаков — Ҳаммамиз ҳам пул деса томдан ташлайдиганлардан эканмиз. Нима дединг, Борис Иванович?

Шейн — О, азизим, жуда тўғри айтасан!

Пчелинцев — Қараб туриб ҳаммамизнинг фикримиз бир жойдан чиқди. Қани ишни бошладик, кимга қанча керак? Ариза ёзинглар! (Тўрттовлари бирданига қоғоз ва қаламга қўл узатишади).

Ветров — Олдин мен ёзай, ахир партбюро секретариман.

Пчелинцев — Йўқ, мен ёзаман. Местком раисиман.

Циплаков — Ўпкаларингни босларинг, пул ҳаммамизга ҳам етади (тўртталаси энгашиб олиб ариза ёзишади. Хонада пайдо бўлган жимликни қоғозлар устида йўрғалаётган ручкаларнинг «қитир-қитир» овози бузиб туради).

Пчелинцев — Мана, аризалар ҳам тахт бўлди. (Циплаковга ўгирилиб). Алексей Васильевич, казначейни чақириб кел. Темирни қизиғида босайлик.

Циплаков — Хўб бўлади (чиқади).

Пчелинцев — Ҳа, айтгандек хизматчиларга картошка келтирилган. Шуни ҳам тақсимотини гаплашиб олайлик.

Ветров — Жуда соз.

Шейн — Биздан ортгани хизматчиларга-да, шунга ҳам ота гўри қозихонами! Менга юз кило ёзиб қўй. Кампирим картошкани яхши кўради,

Ветров — Мен картошкани унча хуш кўрмайман. 60 кило бўлади.

Пчелинцев — Менга юз кило етади. Бистровага юз эллик ёзаман. Қаршилик йўқми? Ҳа, керакли одам у. (Галя Бистрова билан Циплаков кириб келишади).

Пчелинцев — (Аризаларни Бистровага узатади) мана буларни олиб ведомость туз.

Бистрова — (Ҳайрон бўлади). Бунинг учун местком қарори, ёрдам нима учун кўрсатилаётгани ҳақидаги акт каби расмий ҳужжатлар керак-ку.

Ветров — Э-э, расмиятчиликни йиғиштирсанг-чи! Қўйнингдан тўкилса қўнжингга. Мана, сенга ҳам 150 килограмм картошка ёзиб қўйдик.

Пчелинцев — Идоранинг казо-казолари ўзимиз: биримиз партбюро, биримиз местком, яна биримиз ўзинг. Ҳа, бундан ташқари ҳаммамизнинг суратларимиз илғорлар қаторида ҳурмат тахтасида осиғлиқ турибди. Сени жарга ағдарармидик.

Бистрова — (Бироз ўйлаб) Нима ҳам дердим (актларни олиб кетади).

Пчелинцев — Ҳей, тўхта (Галя остонада тўхтайди), қайтишингда сен ҳам 20 сўмга ариза ёзиб келақол. Ёрдам кўрсатамиз. (Галя иршайганича чиқиб кетади). Бу масала ҳам ҳал. Энди мана бу моддадаги пулларнинг ағ-бағини йўниб, силлиғлаш керак.

Ветров — Яъни?

Пчелинцев — Яъни союз аъзоларига ёрдам кўрсатиш учун ажратилган минг сўм. Буни биласизларми, нима қиламиз? Бунинг учун соғ одамни бемор деб, шифохонада ётган деб, фалон нарса олиб борилди, фалонча пул кетди, бўлмаган культпоходни зерoки бўлди деб, ўтмаган лекцияни гўёки ўтди деб, ва ҳоказо ва ҳоказолар деб актлар тузамиз. (қўлларини кўрсатиб) мана бу муборак қўллар билан имзо чекамиз. Ундан кейин пулни бир бало қиламиз-да.

Циплаков — Ўзимиз ҳам дейман, шоти экиб арава ундириб оладиган устаси фаранглардан эканмиз, (ҳоҳолаб кулишади).

Парда.

ИККИНЧИ КЎРИНИШ

Ўша хона, ўша ҳамтовоқлар. Энди уларнинг чеҳрасида шодлик ўрнини ғамгинлик босган. Шўхчанг музика садоси ўрнида мунгли садо. Пчелинцев хонада зир югуриб юрибди. Ветров чуқур ўйга толган. Шейн бошини қуйи солиб сукутга кетган. Циплаков бўзрайганича қотиб ўтирибди.

Ветров — (илтижоли оҳангда) дўстлар, бўлар иш бўлди. Энди шовла кетса ҳам обрў кетмасин, мени оқлаб қолинглар. Эшитган қулоққа ёмон. Партбюро шаънига ҳам...

Шейн — Э, мияни ишлатсангчи! Жамики сохта ҳужжатларда қўлинг бор-ку. Ундан кейин бу ишларни Каимов билан Гладков очяпти.

Циплаков — Дарҳақиқат, беандишалар қалбаки ҳужжатларимизнинг мисини чиқаришяпти-да.

Пчелинцев — Шукур қилсаларинг-чи, бу бир йиллик найрангларимиз. Борди-ю...

(Шу пайт хона эшиги бирдан очилиб, остонада Каимов билан Гладков кўринади. Уларнинг важоҳати алланечук, кўзлари нафратдан чақнаган ҳолда киришади. Ҳамтовоқлар орқаларига тисарилиб бориб, деворга тиралишади. Улар безгак тутаётгандек дағ-дағ қалтирашади).

Каимов — (Уларга бир-бир кўз югуртиради). Қани ўтиринглар, жамоатчилик нонини туя қилувчи хўрандалар! (Улар тетапоя юриб келиб, бошларини қуйи солиб ўтиришади).

Гладков — Ноинсофлар!

Каимов — (Сохта ҳужжатларни Пчелинцев бурни тагида шокилда қилиб силкитади). Нима, жамоат маблағи сенга мачитнинг ҳалимимиди? Сенинг бу сохта ҳужжатларинг бешюз сўмнинг кулини кўкка совурибди. Айтчи, кўпчиликнинг ҳақини ким ҳазм қилаолган?!

Гладков — Ўз қилмишларини бу қалбаки ҳужжатлар билан яширишга уриниш, бамисоли пашша орқасига яширинган филдек гап. Ҳа, худди шундай. Сирларингни бу парча-парча қоғозга чекилган имзоларинг билан яширмоқчи бўлибсизлар-да!

Каимов — (Пчелинцевга кўз қадаб) Ёрдам пулини ўзаро ўртада арра қилибсизлар. Бу ҳам етмагандек оммавий-маданий ишларга ажратилган пулларни ҳам ялаб-юлқаб қўйибсизлар....

Гладков — (Каимовнинг сўзини бўлиб) келтирилган картошкани айтмайсизми? Қизиқ, худди картошка қуриб қолгандек, ўзлари юз килограммлаб бўлашиб олишибди. Пасткашлик ҳам эви биланда. Уят-эй!

Каимов — ўйламанглар тағин, бу беъмаъни ишларимиз ёпди-ёпди бўлади деб, йўқ! Ҳали жамоатчилик олдида, коммунистлар олдида жавоб берасизлар, шармандаларингни чиқарамиз. Шундан кейингина кўпчиликнинг ҳақига кўз олайтиришнинг оқибати нимага олиб боришини билиб оласизлар!..

Каимов шундай дейдию, ўгрилиб хонадан чиқиб кетади. Гладков эса нафратли кўзини улардан узмай, унинг кетидан чиқади. Тўрт ҳамтовоқ эса бир-бирига бақрайганича қараб қолади.

Парда

М. ИБРОҲИМОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Нашр. № 1837. ИНДЕКС 64695. Р. 11168.